

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۸ آذر ۱۳۹۹

Konkur.in

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین بلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
فارسی	محسن اصغری، احسان برزگر، ابراهیم رضایی مقدم، مریم شمیرانی، ماح علی اقدم، محسن فدایی، محمدجواد قورچیان، کاظم کاظمی، مرتضی منشاری، نرگس موسوی
عربی زبان قرآن	نوید امساک، ولی برجی، هادی پولادی، محمد جهان بین، سیدمحمدعلی مرتضوی، الهه مسیح خواه، حامد مقدس زاده، رضیه یادگاری
دین و زندگی	محمد آقاصالح، محبوبه ابتسام، ابوالفضل احدزاده، امین اسدیان پور، محسن بیانی، علیرضا ذوالفقاری زجل، محمد رضایی بقا، مرتضی محسنی کبیر، سیداحسان هندی
زبان انگلیسی	ناصر ابوالحسنی، حسن روحی، میرحسین زاهدی، نوید مبلغی، حمید مهدیان راد

نام درس	نام طراحان	اختصاصی
ریاضی و آمار (۳)	حسین اسفینی، محمد بحیرایی، کورش داودی، امیر زراندوز، علیرضا عبدی، رحیم مشتاق نظم	
ریاضی و آمار (۲)	محمد بحیرایی، نیکو دکامین، حمیدرضا سجودی، علی شهرابی، علیرضا عبدی	
اقتصاد	نسرین جعفری، فاطمه حیاتی، سارا شریفی، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان	
علوم و فنون ادبی (۳)	سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، وحید رضازاده، سمیه قان بیل، حمید محدثی	
علوم و فنون ادبی (۲)	سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عارفه سادات طباطبایی نژاد، سمیه قان بیل، حمید محدثی	
علوم و فنون ادبی (۲) – سؤال های آشنا	منتخب از سؤال های کتاب آبی پیمان های علوم و فنون ادبی جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)	
عربی زبان قرآن (۳) و (۲)	ابراهیم احمدی، نوید امساک، ولی برجی، محمد جهان بین، سیدمحمدعلی مرتضوی، مهدی نیک زاد	
تاریخ	میلاد باغ شیخی، علی محمد کریمی، ملیحه گرجی، میلاد هوشیار	
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی	
جامعه شناسی	آریتا بیدقی، مبینا سادات تاجیک، محمد ابراهیم سلیمانی	
منطق و فلسفه	مجید پیرحسینلو، نیما جواهری، کیمیا طهماسی، فرهاد قاسمی نژاد	
روان شناسی	مبینا سادات تاجیک، کوثر دستورانی، مهسا عفتی، فرهاد علی نژاد	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	محمدجواد قورچیان	کاظم کاظمی	محسن اصغری، مریم شمیرانی، مرتضی منشاری
عربی زبان قرآن	نوید امساک	نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی، سیدمحمدعلی مرتضوی، اسماعیل علی پور
دین و زندگی	امین اسدیان پور، سیداحسان هندی	محمد رضایی بقا	سکینه گلشنی، محمد ابراهیم مازنی
معارف اقلیت	دبورا حاتاتیان	دبورا حاتاتیان	معصومه شاعری
زبان انگلیسی	سپیده عرب	سپیده عرب	سعید آقچهلو، رحمت اله استیری، محدثه مرآتی
ریاضی و آمار (۳)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملازمسانی، علی ارجمند
ریاضی و آمار (۲)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملازمسانی، علی ارجمند
اقتصاد	سارا شریفی	فاطمه فهیمیان	مریم بوستان
علوم و فنون ادبی (۳)	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری، سیدعلیرضا احمدی
علوم و فنون ادبی (۲)	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری، سیدعلیرضا احمدی
عربی زبان قرآن (۳) و (۲)	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	پریرا ایزدی، زهرا دامیار
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی	محمدعلی خطیبی بایگی	مریم بوستان، زهرا دامیار
جامعه شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	محمد ابراهیم مازنی
منطق و فلسفه	نیما جواهری	نیما جواهری	مجید پیرحسینلو، فرهاد علی نژاد
روان شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد ابراهیم مازنی، فرهاد علی نژاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهرا دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: فاطمه رسولی نسب، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، لیلا ایزدی (عمومی)
حروف چین و صفحه آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی)، زهرا تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

فارسی ۳

۱- گزینۀ «۳»

(ممدربوار قورپیان)

اتراق: موقتاً در جایی اقامت گزیدن

جراره: ویژگی نوعی عقرب زرد بسیار سمی که دُمش روی زمین کشیده می‌شود.
طاق ضربی: طاقی احداث شده بین دهانه دو تیر آهن که آن را با آجر و ملاط گچ می‌سازند.
(فارسی ۳، لغت، ترکیبی)

۲- گزینۀ «۴»

(ممن اصغری)

غلط‌های املائی و شکل درست آن‌ها:

گزینۀ «۱»: قایت ← غایت (غایت قصوا = غایت القصوی)
گزینۀ «۲»: غریب (دوم) ← قریب (خویش و نزدیک)
گزینۀ «۳»: حزم ← هضم (گوارش)
گزینۀ «۴»: بیندازم ← بینداز / قاشیه ← غاشیه
(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۳- گزینۀ «۴»

(کاکظم کاکظمی)

تشبیه: شراب عشق و چو مست / جناس: شراب و خراب / نغمه حروف: تکرار واج «ش» / ایهام تناسب: مدام ← همواره، همیشه (معنای سازگار با مفهوم بیت)، ۲- شراب (با مست، شراب و خراب) تناسب دارد.
(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۴- گزینۀ «۴»

(ممن فدرایی - شیراز)

در بیت (الف): از صبح کسی حرف صداقت شنود «آرایه تشخیص» ایجاد کرده است.
در بیت (ه): بوی محبت شنود «آرایه حس آمیزی» دارد.
در بیت (د): واژه «حرف» مجاز از سخن و کلام است.
در بیت (ج): «شکرخند» تشبیه دارد.
در بیت (ب): ترکیب «دهن گور» اضافه استعاره است که آرایه «استعاره» ایجاد نموده است.
(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۵- گزینۀ «۲»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

خاک بر سر کن غم ایام را ← خاک [را] بر سر غم ایام کن
آن زمان وقت می صبح فروغ است که شب ← وقت: مسند
گرد خرگاه افق پرده شام [را] اندازد ← پرده: مفعول
(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۶- گزینۀ «۳»

(ممن فدرایی - شیراز)

در بیت (الف): واژه «آن» در گروه اسمی «رخ آن آفتاب» صفت مضاف‌الیه است.
در بیت (ب): ضمیر پیوسته «ش» در گروه اسمی «در وصلش» مضاف‌الیه مضاف‌الیه است.
(فارسی ۳، دستور، صفت‌های ۶۶ و ۶۷)

۷- گزینۀ «۴»

(کاکظم کاکظمی)

مفهوم بیت گزینۀ «۴»: شکایت شاعر از رنج و محنت روزگار
مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ناپایداری قدرت و مقام دنیوی
(فارسی ۳، مفهوم، صفت ۶۲)

۸- گزینۀ «۱»

(کاکظم کاکظمی)

مفهوم عبارت صورت سؤال و بیت گزینۀ «۱»: تأکید بر اخلاص یا خلوص نیت در عبادت حق
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینۀ «۲»: پادشاه بخشنده، نزد خداوند صاحب اجر و پاداش خواهد بود.
گزینۀ «۳»: آگاه بودن معشوق از عشق خالصانه عاشق و ضرورت نداشتن اظهار اخلاص در عشق
گزینۀ «۴»: ضرورت پذیرفتن خواست و مشیت پروردگار بدون خودخواهی
(فارسی ۳، مفهوم، صفت ۶۹)

۹- گزینۀ «۳»

(ممن اصغری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینۀ «۳»: لزوم ترک تعلقات و گذشتن از هرگونه وابستگی مادی و دنیوی در راه عشق

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: همراه بودن عشق با غم و اندوه
گزینۀ «۲»: توصیف زیبایی معشوق و بی‌نظیر بودن او
گزینۀ «۴»: ناتوانی عقل در شناخت و درک معشوق و عشق
(فارسی ۳، مفهوم، صفت ۶۵)

۱۰- گزینۀ «۳»

(مریم شمیرانی)

مفهوم بیت گزینۀ «۳» این است که فردای تو را امروز می‌سازد چنان که امروز تو ساخته دیروز توست، در حالی که در گزینه‌های دیگر شاعر غنیمت شمردن زمان حال و بی‌توجهی به گذشته و فردا را توصیه می‌کند.
(فارسی ۳، مفهوم، ترکیبی)

فارسی ۲

۱۱- گزینۀ «۲»

(امسان پرزگر - رامسر)

مورد (ب): حشم: خدمتکاران (جمع) نه خدمت‌کار که مفرد است.
مورد (د): خصال: جمع خصلت، خوبی‌ها، خواه نیک باشد یا بد
(فارسی ۲، لغت، ترکیبی)

۱۲- گزینۀ «۳»

(مریم شمیرانی)

غلط املائی: خورد ← خرد (کوچک)

۱۳- گزینۀ «۱»

(ممدربوار قورپیان)

«فرهاد و شیرین» اثر وحشی بافقی است.
«تحفة الاحرار» اثر جامی است.
«عباس میرزا آغازگری تنها» اثر مجید واعظی است.
«بهارستان» اثر جامی است.
(فارسی ۲، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۱۴- گزینۀ «۴»

(ترگس موسوی - ساری)

اسلوب معادله: مصرع دوم مصداقی برای مصرع اول است. گریبان لحد = تنور - اشک = طوفان / تناقض ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: تشبیه: ما هم چون هلال هستیم / پارادوکس: از خمیدن علم افراشتن
گزینۀ «۲»: مجاز: جام مجاز از شراب / تلمیح: اشاره به «انالحق گفتن» منصور حلاج و به دار آویخته شدن او دارد.
گزینۀ «۳»: استعاره: چراغ استعاره از معشوق / ایهام تناسب: پروانه دو معنی دارد: ۱- اجاره، ۲- حشره پروانه. در معنی غیرقابل پذیرش خود در بیت (حشره پروانه) با آتش و چراغ تناسب دارد.
(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱۵- گزینۀ «۴»

(ممن اصغری)

حس آمیزی: زهد خشک (آمیختن حس لامسه با پدیده ذهنی یا انتزاعی) (زهد: ذهنی - خشک: لامسه)
ایهام تناسب: بار ۱- مجاز از سختی، دشواری و مشقت (معنای موردنظر)
۲- آن چه به وسیله حیوان یا انسان حمل می‌شود (با مرکب تناسب دارد).
اسلوب معادله: مصرع دوم مصداقی و نمونه‌ای برای مفهوم مصرع اول است.
استعاره: غبار استعاره از غم و اندوه
(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱۶- گزینۀ «۲»

(مارح علی‌اقدام - بوکان)

در گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» بین واژه‌ها رابطه تضمین وجود دارد ولی در گزینۀ «۲» واژه‌ها با هم رابطه ترادف دارند.

نکته مهم درسی

برای پی بردن به رابطه تضمین بین دو واژه، یکی از واژه‌ها، جزئی از دیگری است به عبارت دیگر یکی زیر مجموعه دیگری است.
(فارسی ۲، دستور، صفت ۱۱۴)

۱۷- گزینه ۳»

کلام کلامی

در گزینه ۳» دو وابسته پیشین و در سایر گزینه‌ها سه وابسته پیشین به کار رفته است. بررسی وابسته‌های پیشین در گزینه‌ها:
گزینه ۱» امیر (شاخص) / کم‌ترین (صفت عالی) / صد (صفت شمارشی)
گزینه ۲» هر (صفت مبهم) / همین (صفت اشاره) / این (صفت اشاره)
گزینه ۳» هر (صفت مبهم) / همین (صفت اشاره)، توجه: «هیچ» ضمیر مبهم و دارای نقش مفعولی است.
گزینه ۴» آن (صفت اشاره) / صد (صفت شمارشی) / چه (صفت پرشی)
(فارسی ۲، دستور، صفحه ۳۳)

۱۸- گزینه ۴»

کلام کلامی

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۴» با لطف و عنایت خداوند، اوضاع نامساعد سامان می‌یابد و آن‌چه ناممکن به نظر می‌رسد، امکان‌پذیر می‌گردد.
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه ۱» طلب عنایت از ساقی برای بهبود اوضاع
گزینه ۲» اظهار قدردانی از لطف و احسان ممدوح
گزینه ۳» ناکارآمدی تدبیر آدمی بدون عنایت و لطف خداوند
(فارسی ۲، مفهومی، صفحه ۱۰)

۱۹- گزینه ۴»

ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان

مفهوم بیت گزینه‌های ۱، ۲ و ۳» بیان قناعت یا قناعت ورزی
مفهوم بیت گزینه ۴» تحمل سختی فراق
(فارسی ۲، مفهومی، صفحه ۳۳)

۲۰- گزینه ۳»

مرتضی منشاری - اردبیل

مفهوم بیت صورت سؤال تکیه کردن به خود و عادت‌های نیک و پسندیده خویش است که از ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۴» نیز همین مفهوم دریافت می‌شود. در گزینه ۳» بر تواضع و فروتنی تأکید شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱» شخص آتش زبان، خویشتن دفع‌گزند می‌کند همان‌گونه که سپند با تکیه بر خویشتن مصرع برجسته خود است.
گزینه ۲» صاحب کسب و کمال، نیازی به اصل و نسب ندارد، همان‌گونه که قطره وقتی به گوهر تبدیل می‌شود نیازی به دریا ندارد.
گزینه ۴» انسان‌های پخته و کامل مانند چنار، آتش را از وجود خودشان شعله‌ور می‌کنند. عود به واسطه خامی است که وابسته آتش شده است.
(فارسی ۲، مفهومی، صفحه ۳۳)

عربی، زبان قرآن ۲ و ۳

۲۱- گزینه ۱»

(نویر امساکلی)

«اقتد فی مشیک»: در راه رفتنت میانه‌روی کن (رد سایر گزینه‌ها) / «اغضض مین صوتک»: از صدايت بکاه (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أصوات»: صداها (رد گزینه ۳) / «الحمیر»: خران (رد گزینه ۲).

(ترجمه)

۲۲- گزینه ۳»

(مهمربان‌بین - قانتانت)

«هؤلاء آباء و أمهات»: ایشان پدران و مادرانی هستند (رد گزینه ۲)؛ «ثَرَّشِدُون»: که راهنمایی می‌کنند (رد گزینه‌های ۲ و ۴)؛ «كَلَّمَا مِن أَوْلَادِهِمْ»: هر یک / هر کدام از فرزندان / فرزندان خود / خودشان / خویش (رد گزینه ۱)؛ «إِلَى»: به / به سوی؛ «أَطِيب الصَّفَات»: پاکیزه‌ترین ویژگی‌ها (رد گزینه ۱)؛ «و»: و (رد گزینه‌های ۱ و ۲)؛ «أصلح الأعمال»: شایسته‌ترین کارها (رد گزینه ۱)
(ترجمه)

۲۳- گزینه ۲»

(راضیه یارگلاری)

«بقدمتی»: به من می‌دهد / تقدیم می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۴)؛ «مواعظ قیمة»: پندهای با ارزشی؛ جمع است. (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أبی»: پدرم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «لأهتدی»: تا هدایت شوم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) (ترجمه)

۲۴- گزینه ۱»

(الله مسیح فواه)

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» «للمعروف» جمع ترجمه شده و ضمیر «کم» ترجمه نشده و «قیمة» صفت دوم نماذج است که نباید با «و» ترجمه شود.
گزینه ۳» «أفضل طریق» به صورت صفت تفضیلی ترجمه شده است در حالی که باید صفت عالی ترجمه شود، چون مضاف واقع شده است؛ همچنین «لیهتدوا»: تا هدایت شوند به صورت متعدی ترجمه شده است.
گزینه ۴» «أفضل طریق» به صورت صفت تفضیلی ترجمه شده است و «لیهتدوا» که فعل للغانین است، مخاطب ترجمه شده است.
(ترجمه)

۲۵- گزینه ۲»

(ولی برهی - ابرو)

«فُستأنا أرخص»: پیراهن زنانه ارزان‌تری (رد سایر گزینه‌ها) / «لآته»: زیرا او (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «فساتین»: پیراهن‌های زنانه‌ای (رد گزینه ۴) / «أسعار رخيصة»: قیمت‌های ارزانی، قیمت‌هایی ارزان (رد گزینه‌های ۱ و ۳).
نکته: به ساختار کلمه «أرخص» که اسم تفضیل، بر وزن «أفعل» و به معنای «ارزان‌تر» است، دقت کنید و آن را با «رخص» به معنای «ارزان» اشتباه نگیرید.
(ترجمه)

۲۶- گزینه ۴»

(هاری پولادی - تبریز)

«أهلك» در این گزینه فعل ماضی است: (دو چیز مردم را هلاک کرد ...)
(ترجمه)

۲۷- گزینه ۲»

(الله مسیح فواه)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱» «من یكون ذا وجهين»: کسی که دورو است.
گزینه ۳» «لا یجتنب» دوری نکند» متعدی ترجمه شده است.
گزینه ۴» «ترض» به صورت فعل امر و با «واو» ترجمه شده است.
(ترجمه)

۲۸- گزینه ۱»

(نویر امساکلی)

«بهترین بندگان خداوند»: خیر عباد الله (رد سایر گزینه‌ها)؛ «در زندگی»: فی الحیاة (رد گزینه ۴)؛ «به دیگران سود می‌رسانند»: ینفعون الآخرین (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

شنا یکی از ورزش‌های آبی است که ورزشکاران با شنا کردن در آب با هم رقابت می‌کنند. تاریخ آن در تمدن مصر و پس از آن در روم باستان به ۲۶۰۰ سال قبل از میلاد برمی‌گردد. این ورزش برای سلامتی بدن‌ها و جان‌های ما مفید است. شنا بر تعادل سیستم عصبی و گردش خون تأثیر می‌گذارد. روش صحیح تنفس را یاد می‌دهد، فشار خون را پایین می‌آورد («تخفص» از مصدر «تخفیض») و از سلامتی قلب محافظت می‌کند.

مسابقات شنا در استخری به طول ۵۰ متر و عرض ۲۵ متر و دمای آب از ۲۲ تا ۲۴ درجه برگزار می‌شود و آن به صورت مسابقاتی به طول ۱۰۰ متر یا ۲۰۰ متر انجام می‌شود. انواع مختلفی از این مسابقات مانند شنا پروانه یا شنا قورباغه وجود دارد. سال ۱۹۸۶ اولین سال مسابقات شنا در بازی‌های المپیک بود. موفق‌ترین قهرمان شنا در بازی‌های المپیک مردی است که هشت مدال طلا به دست آورده است.

۲۹- گزینه ۲»

(هامر مقرر س زاره- مشور)

«مسابقات شنا در درجه حرارت آب از ۲۲ تا ۲۴ درجه برگزار می‌شود!» (صحیح)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «شنا از ورزش‌های جدیدی به شمار می‌آید که جوانان به آن می‌پردازند!» (غلط)

گزینه ۳: «قهرمان شنا ۸ مدال را در اولین سال از بازی‌های المپیک درو کرد!» (غلط)

گزینه ۴: «در المپیک از انواع شنا فقط شنای پروانه و شنای قورباغه وجود دارد!» (غلط)

۳۰- گزینه ۳»

(هامر مقرر س زاره- مشور)

فشار خون را بالا می‌برد و ... (غلط است / فشار خون را کاهش می‌دهد)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «شنا روحیه را بالا می‌برد و لبخند را بر لب‌ها و دهان ما می‌نشانند!» (صحیح)

گزینه ۲: «شنا به ما یاد می‌دهد که همیشه روی پاهایمان راه نرویم و زندگی گاهی تغییر می‌کند!» (صحیح)

گزینه ۴: «کودکانی که شنا یاد می‌گیرند و می‌توانند در زیر آب شنا کنند، اعتماد به نفس بالاتری خواهند داشت!» (صحیح)

۳۱- گزینه ۲»

(هامر مقرر س زاره- مشور)

«فوائد و خطرات شنا» عنوان مناسبی برای متن نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «تاریخ شنا»

گزینه ۳: «ورزش شنا در بازی‌های المپیک!»

گزینه ۴: «شنا از زمان قدیم تا کنون!»

۳۲- گزینه ۱»

(سیر مقرر علی مر تشوی)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۲: «فعل ماضی، له حرفان زائدان» نادرست است. فعل مضارع از باب تفعیل و دارای یک حرف زائد است.

گزینه ۳: «مجهول، فاعله محذوف» نادرست است. چون فعلی معلوم است، فاعل آن محذوف نیست.

گزینه ۴: «مصدره: تَعَلَّمَ، فاعله «الطَّرِيقَةُ» نادرست است. فعل از باب تفعیل و مصدر «تعلیم» است. هم‌چنین «الطَّرِيقَةُ» نقش مفعول (مفعول به) را دارد.

(تفلیل صرفی و محل اعرابی)

۳۳- گزینه ۴»

(سیر مقرر علی مر تشوی)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «مضاف الیه» نادرست است. «المسیح» بعد از حرف جر «فی» آمده و مجرور به حرف جر است.

گزینه ۲: «حروفه الأصلية: م س ح» نادرست است. سه حرف اصلی آن، «س ب ح» است.

گزینه ۳: «خبر» نادرست است. دقت کنید که جمله فعلیه است و خبر نداریم.

(تفلیل صرفی و محل اعرابی)

۳۴- گزینه ۲»

(مقرر هوان بین- قائنات)

فعل «تتواضع» از باب تفاعل است و فعل‌های باب تفاعل حرکت کسره ندارند، لذا شکل درست آن «تتواضَع» است و نیز «من» به کار رفته بعد از «کل»، حرف جر نیست؛ لذا باید «من» می‌بود.

(ضبط حرکات)

۳۵- گزینه ۳»

(هاری پولاری- تبریز)

ترجمه: انسانی که در همه حال به خودش افتخار کند (باید می‌گفت: فخور)

(مفهوم)

۳۶- گزینه ۴»

(هاری پولاری- تبریز)

«شر» به معنی (بدترین) و اسم تفضیل است ولی در بقیه گزینه‌ها «خیر» و «شر» به ترتیب به معنی (خوبی) و (بدی) آمده‌اند.

(قواعد اسم)

۳۷- گزینه ۱»

(رافیه یازگاری)

«أحب» در این گزینه اسم تفضیل است.

ترجمه: دوست‌داشتنی‌ترین کارها دعوت مردم به راه حق است!

اما در سایر گزینه‌ها وزن «أفعل» فعل است:

گزینه ۲: «أنفع»: فعل مضارع متکلم وحده

گزینه ۳: «أعلم»: فعل مضارع متکلم وحده

گزینه ۴: «أكرم»: فعل امر للمخاطب

(قواعد اسم)

۳۸- گزینه ۳»

(الله مسیح فواه)

«أحب» و «الآخرین» در گزینه ۳ اسم تفضیل هستند، بنابراین این گزینه دو اسم تفضیل دارد.

در گزینه ۱: «الآخرین»، در گزینه ۲ «أهم» و در گزینه ۴ «خیر» و «أنقل» و «أكثر» اسم تفضیل هستند.

(قواعد اسم)

۳۹- گزینه ۲»

(سیر مقرر علی مر تشوی)

به ترجمه عبارت صورت سؤال توجه کنید: «همانا پدرم باوفاترین مردان به پیمان است!» («أوفی» اسم تفضیل و دارای معنای صفت عالی است.)

مفهوم متناسب آن در گزینه ۲ آمده است: هیچ مردی به پیمان یا وعده‌اش همانند پدرم وفا نمی‌کند!

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «پدرم پیمان‌های بسیاری می‌بندد و بدان عمل می‌کند!»

گزینه ۳: «از مردان کسی هست که بیش از پدرم به پیمان خود وفا می‌کند!»

گزینه ۴: «برخی از مردان نمی‌توانند مانند پدرم به پیمان‌ها وفا کنند!»

(قواعد اسم)

۴۰- گزینه ۴»

(مقرر هوان بین- قائنات)

«واقعة» در گزینه ۱ «خبر کانت» است؛ در گزینه ۲ «اسم معرفة» «الواقعة» صفت برای «طیسفون» و در گزینه ۳ «خبر برای مبتدای (هی) است، ولی در گزینه ۴ «واقعة» حال است.

(حال)

دین و زندگی ۳

۴۱- گزینه ۳

(مهمم رضایی بقا)

یکی از موارد سبقت رحمت بر غضب خدا آن است که وقتی انسان کار نیکی انجام می دهد، خداوند به فرشته اش دستور می دهد که فوراً آن را ثبت نماید، اما وقتی گناهی مرتکب می شود به فرشته خود دستور می دهد که صبر کند تا بنده اش توبه کند و جبران نماید. (دلیل نادرستی گزینه های ۱ و ۲)؛ و در صورتی که بنده توبه نکرد آن گناه را ثبت نماید. هم چنین خداوند عمل نیک را چند برابر پاداش و کار بد را به اندازه خودش جزا می دهد. سنت سبقت رحمت بر غضب در عبارت «یا مَنْ سَبَقَتْ رَحْمَتُهُ غَضَبُهُ: ای خدایی که مرحمتش بر غضبش سبقت گرفته است»، نهفته است. قرآن کریم درباره این سنت می فرماید: «پروردگار شما رحمت را بر خود واجب کرده است.» (دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه های ۷۳ و ۷۴)

۴۲- گزینه ۴

(مهمم رضایی بقا)

قرآن کریم می فرماید: «کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند، حاصل کارهایشان را در همین دنیا به آنان می دهیم و کم و کاستی نخواهند دید، اما اینان در آخرت جز آتش دوزخ ندارند و هر چه در دنیا کرده اند بر باد رفته و آنچه را که انجام می دهند، باطل است.» خداوند، سنت و قانون امداد عام خود را بر این قرار داده که هر کس هر کدام از راه های پذیرش دعوت حق یا لجاجت در برابر آن را بپذیرد، بتواند از امکاناتی که خداوند در اختیارش قرار داده استفاده کند. (دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه ۷۲)

۴۳- گزینه ۲

(مفسر بیاتی)

خداوند ما را با هر خیر یا شری می آرماید؛ بیماری یا سلامت، فقر یا ثروت، از دست دادن پدر و مادر (مورد سؤال) و ... و به طور کلی هر حادثه تلخ و شیرینی موارد امتحانی ما به حساب می آید. این موارد برای ما امتحانی است تا روشن شود که ما نسبت به آن حادثه چه تصمیمی می گیریم و چگونه عمل می کنیم. عمل درست، موجب رشد و کمال می شود و عمل غلط، عقب ماندگی و خسران ما را به دنبال دارد. آیه «کل نفس ذائقة الموت و نبلوكم بالشر و الخیر فتنة و الینا ترجعون» با اشاره به سنت ابتلاء و هم چنین اشاره به مرگ انسان التیام بخش فرد مصیبت زده است. (دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه های ۶۷ و ۷۰ و ۷۱)

۴۴- گزینه ۴

(امین اسدیان پور)

آیه ۹۶ سوره اعراف می فرماید: «و لو أن أهل القرى آمنوا و اتقوا لفتحنا علیهم بركات من السماء و الأرض و لكن کذبوا فاخذناهم بما كانوا یکسبون» (دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه ۶۸)

۴۵- گزینه ۴

(سیداصان هنری)

بیان امام علی (ع) بیانگر سنت املاء و استدراج است که از آیه شریفه «سنستدرجهم من حیث لایعلمون» مفهوم می گردد. (دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه ۶۷)

۴۶- گزینه ۲

(ابوالفضل امیرزاده)

ظلم به دیگران و افزایش گناه اعم از فردی و اجتماعی، آثار زیان باری از جمله نزول بلا و عدم استجاب دعا را به دنبال دارد. این مسئله بیانگر سنت «تأثیر اعمال انسان در زندگی او» است که حدیث «من یموت بالذنوب اکثر ممتن بالأجل ...» بیانگر آن است. (دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه های ۷۵ و ۷۶)

۴۷- گزینه ۴

(علیرضا زوالفقاری زهل - قم)

امام علی (ع) می فرماید: «خدا هیچ کس را همانند کسی که به او مهلت داده «أملی لهم» امتحان و آزمایش (فتنه) نکرده است.» حتی اگر انسانی بارها گناه کرد و توبه نمود باز هم خداوند از گناه او می گذرد، اما اگر کسانی چنان در باطل پیش روند که از کار خود خرسند باشند و با حق دشمنی (عداوت) و لجاجت (اصرار) ورزند، خداوند به آن ها فرصتی می دهد و بر امکانات و نعمت های آنان می افزاید. در حقیقت مهلت ها و نعمت ها با اختیار و اراده خودشان به صورت بلای الهی جلوه گر شده و باعث می شود به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر شوند. (دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه های ۶۷ و ۷۴ و ۷۵)

۴۸- گزینه ۱

(مهمممه ابتسام)

در فرهنگ قرآن، توفیق به معنای آسان نمودن است یعنی همراه با سعی و تلاشی که انسان از خود نشان می دهد، خداوند نیز شرایط و اسباب را چنان فراهم می کند که وی بتواند آسان تر به مقصد برسد. امداد خاص خدای متعال نسبت به آنان که با نیت پاک قدم در راه حق گذاشتند توفیق الهی نام دارد و آیه «والذین جاهدوا...» بیانگر این سنت الهی است.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه های ۶۷ و ۷۳)

۴۹- گزینه ۳

(مهمممه ابتسام)

قرار گرفتن در دایره سنت املاء و استدراج، نتیجه عمل خود انسان هاست. بنابراین باید بکوشیم که در دایره این سنت قرار نگیریم.

قرآن کریم پس از بیان این سنت می فرماید: «ان کیدی متین»

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه ۶۷ و ۷۵)

۵۰- گزینه ۱

(مهمم رضایی بقا)

در خطبه ای که حضرت زینب (س) در شام و در برابر یزید ایراد کرد، با استناد به آیه «انان که کافر شدند تصور نکنند که اگر به آنان مهلت می دهیم، (این مهلت) به نفع آن ها است، فقط به این خاطر به آنان مهلت می دهیم تا بر گناهان خود بیفزایند. برای آنان عذاب خوارکننده خواهد بود.»، کفر یزید را اعلام نمود.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه ۸۰)

دین و زندگی ۲

۵۱- گزینه ۲

(مهمم رضایی بقا)

پاسخ به نیازهای برتر باید کاملاً درست و قابل اعتماد باشد، زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است در حالی که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه ای کافی نیست. به خصوص که راه های پیشنهادی هم بسیار زیاد و گوناگون اند. هم چنین این پاسخ ها باید همه جانبه باشد: به طوری که به نیازهای مختلف انسان به صورت هماهنگ پاسخ دهد؛ زیرا ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی، دنیوی و اخروی انسان، پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی با هم دارند.»

(دین و زندگی ۲، درس ۱، صفحه ۹)

۵۲- گزینه ۴

(مهمم رضایی بقا)

یکی از ویژگی های فطری مشترک انسان ها، کنجکاو و در جست و جوگر بودن است. انسان ها از شناخت حقایق لذت می برند و دانایان را بر نادان ها ترجیح می دهند.

(دین و زندگی ۲، درس ۲، صفحه ۱۸)

۵۳- گزینه ۳

(مهمم آقا صالح)

قرآن کریم می فرماید: «ای کسانی که ایمان آورده اید دعوت خدا و پیامبر را بپذیرید، آن گاه که شما را به چیزی فرا می خواند که به شما زندگی حقیقی می بخشد.» این آیه بیانگر «کشف راه درست زندگی» است.

(دین و زندگی ۲، درس ۱، صفحه های ۲ و ۸)

۵۴- گزینه ۲

(مهمم رضایی بقا)

اگر کسانی دست به تحقیق و جست و جو بزنند، اما نتوانند به حقانیت دین جدید پی ببرند، عذرشان نزد خداوند پذیرفته است و مورد مؤاخذه قرار نمی گیرند. (درستی مورد «الف»)

ممکن است پیروان پیامبران گذشته از آمدن پیامبر جدید آگاه نشوند؛ چنین افرادی نزد خداوند عذر دارند (درستی مورد «ب» و «ج») و اگر مطابق دین خود عمل کرده باشند، پاداش خود را می گیرند.

(دین و زندگی ۲، درس ۳، صفحه ۳۴)

۵۵- گزینه ۳»

(مفهم آفاضال)

قرآن کریم می‌فرماید: «و هر کسی دینی جز اسلام اختیار کند هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زبان کلان خواهد بود.» بنابراین زبان در آخرت معلول پذیرفتن تعالیم اسلام که دین اکمل (کامل‌تر) است، می‌باشد.
(دین و زندگی، ۲، درس ۳، صفحه ۳۳)

۵۶- گزینه ۲»

(مفسر بیاتی)

دینی می‌تواند برای همیشه ماندگار باشد که بتواند به همه سؤال‌ها و نیازهای انسان‌ها در همه مکان‌ها و زمان‌ها پاسخ دهد. در اسلام دسته‌ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است به‌طور مثال پیامبر اکرم (ص) فرموده است: «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام: اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است.»
(دین و زندگی، ۲، درس ۳، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۵۷- گزینه ۳»

(سیرامان هنری)

خداوند برای اثبات نهایت عجز و ناتوانی کسانی که در الهی بودن قرآن شک دارند، پیشنهاد آوردن حتی یک سوره مانند سوره‌های قرآن را هم به آن‌ها داده است: «ام یقولون افتراه قل فأتوا بسورة مثله: آیا می‌گویند: او به دروغ آن (قرآن) را به خدا نسبت داده است؟ بگو اگر می‌توانید یک سوره همانند آن را بیاورید.»
(دین و زندگی، ۲، درس ۴، صفحه ۴۲)

۵۸- گزینه ۲»

(مفهم رضایی‌بقا)

پیامبری حضرت موسی (ع) در دورانی بود که سحر و جادو رواج داشت. مردم ساحران را انسان‌هایی فوق‌العاده می‌دانستند و به آن‌ها احترام می‌گذاشتند. بنابراین، حضرت موسی (ع) باید عملی انجام می‌داد که فراتر از کار ساحران و جادوگران باشد (تناسب معجزه هر پیامبر با زمان خود)، تا مردم بدانند که ساحران در برابر قدرت خداوند، ناتوان و ضعیف‌اند. به همین دلیل بود که ساحران با دیدن عصای حضرت موسی (ع) و تبدیل شدن آن به اژدهایی عظیم، نه تنها به معجزه بودن آن اعتراف کردند، بلکه به خدای یگانه ایمان آوردند.

حضرت عیسی (ع) نیز در عصر پیشرفت زیاد علم پزشکی مبعوث شد که قرآن به شفا دادن بیماری‌های غیرقابل درمان توسط ایشان به اذن خدا اشاره می‌کند: «و ابرئء الاکمه و الابرص»: «و کور مادرزاد و برص گرفته را شفا می‌دهم.»
(دین و زندگی، ۲، درس ۴، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۵۹- گزینه ۳»

(مفهم رضایی‌بقا)

اعجاز لفظی قرآن کریم از همان آغاز نزول آن مورد توجه همگان و حتی مخالفان قرار گرفته بود. ساختار زیبا و آهنگ موزون و دلنشین کلمه‌ها و جمله‌ها، شیرینی بیان و رسایی تعبیرات با وجود اختصار سبب شده بود که سران مشرکان مردم را از شنیدن قرآن منع کنند و اگر کسی برای شنیدن قرآن نزد پیامبر می‌رفت، او را مجازات می‌کردند.

اعجاز محتوایی قرآن برای کسانی که زبان قرآن را نمی‌دانند و فقط از ترجمه‌ها استفاده می‌کنند نیز قابل فهم و ادراک است. (دین و زندگی، ۲، درس ۴، صفحه ۴۴)

۶۰- گزینه ۲»

(مفهم رضایی‌بقا)

سؤال‌هایی از قبیل چیستی «هدف انسان»، «آینده او» و «راه درست زندگی»، دغدغه انسان‌های جست‌وجوگری است که برای خود و فرصت زندگی‌ای که در اختیارشان قرار گرفته، ارزش قائل‌اند و نمی‌خواهند این موهبت یگانه و تکرارناپذیر را هدر دهند. این یک دغدغه و دل‌مشغولی مقدس است، زیرا نشان‌دهنده بیداری و هوشیاری انسان و توجه وی به ارزش زندگی و آگاهی از زبانی است که یک زندگی بی‌هدف را تهدید می‌کند.
(دین و زندگی، ۲، درس ۱، صفحه ۸)

زبان انگلیسی ۲ و ۳

۶۱- گزینه ۱»

(مفید مهران‌رادر - کاشان)

ترجمه جمله: «آن تصاویر ملکه برای تاریخ‌دانان بسیار ارزشمند بود، زیرا آن‌ها در یکی از معدود حضورهای عمومی او گرفته شده بودند.»

نکته مهم درسی

صفت کمی "few" به معنای «کم، معدود» همراه با اسامی قابل شمارش جمع به کار می‌رود. همچنین، صفت کمی "a lot" پیش از اسامی همراه با حرف اضافه "of" استفاده می‌شود. کلمات "much" و "little" نیز قبل از اسامی غیر قابل شمارش به کار می‌روند.
(گرامر)

۶۲- گزینه ۳»

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «نام دانش‌آموزی که تو و بن با او در حیاط مدرسه صحبت می‌کردید، چه بود؟»

نکته مهم درسی

با توجه به کاربرد ضمایر موصولی و نقش "the student" در جمله وصفی "you and Ben were speaking to..." در می‌یابیم که "student" نقش مفعولی دارد، پس ضمیر موصولی مناسب "whom" یا "that" خواهد بود. از آنجایی که با ضمیر موصولی "that" عدد و حرف اضافه به کار نمی‌رود، گزینه‌های «۱» و «۲» حذف می‌شوند. گزینه «۴» نیز به دلیل این‌که با انسان "which" به کار نمی‌رود، حذف می‌شود.
(گرامر)

۶۳- گزینه ۴»

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «والدینم از من خواستند که تجربه تحصیل در یک کشور خارجی و یادگیری یک زبان خارجی دیگر را داشته باشم.»

۱) هر دو	۲) کافی
۳) بیشتر	۴) دیگر

(واژگان)

۶۴- گزینه ۳»

(ناصر ابوالسنی - کاشان)

ترجمه جمله: «هوز، آب پرتقال و خامه ممکن است ترکیب عجیبی به نظر برسد، اما با هم نوشیدنی خوشمزه‌ای به وجود می‌آورند.»

۱) تعریف	۲) وضعیت، حالت
۳) ترکیب	۴) ارتباط

(واژگان)

۶۵- گزینه ۳»

(مفید مهران‌رادر - کاشان)

ترجمه جمله: «به دلیل شیوع گسترده و ویروس در مناطق پرجمعیت، دیگر نمی‌توانیم از اتوبوس استفاده کنیم و نیاز داریم از سایر وسایل حمل و نقل استفاده کنیم.»

۱) اصل	۲) کارکرد
۳) وسیله	۴) اخلاق

(واژگان)

۶۶- گزینه ۳»

(ناصر ابوالسنی - کاشان)

ترجمه جمله: «میزان اهمیت این هدف برای مردم در جوامع و فرهنگ‌های مختلف به‌طور گسترده‌ای متغیر است.»

۱) به‌طور تصادفی	۲) به‌طور غیرمنتظره
۳) به‌طور گسترده	۴) عاقلانه

(واژگان)

۶۷- گزینه ۱»

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «برای شما وام گرفتن از بانک برای خرید خانه خیلی آسان خواهد بود اگر شرایطی را که بانک پیش روی شما می‌گذارد، برآورده کنید.»

۱) برآورده کردن، ملاقات کردن	۲) متغیر بودن
۳) تعلق داشتن	۴) حل کردن

(واژگان)

۶۸- گزینه ۱»

(ناصر ابوالسنی - کاشان)

ترجمه جمله: «از آنجایی که این شغل با مدیریت کردن مقدار زیادی پول سروکار دارد، صداقت کارگران ضروری است.»

۱) صادق، درستکار	۲) بومی
۳) محبوب، مردم‌پسند	۴) قوی

(واژگان)

۶۹- گزینۀ «۳»

(میرسین زاهری)

ترجمۀ جمله: «رئیس‌جمهور معتقد است که مقامات بهداشت فقط دارند خطرات ویروس کرونا را بزرگ‌نمایی می‌کنند بدون این‌که ابزار معاش مردم را در نظر بگیرند.»
 (۱) محافظت کردن
 (۲) وقف کردن
 (۳) بزرگ‌نمایی کردن
 (۴) اهدا کردن، بخشیدن

(واژگان)

۷۰- گزینۀ «۲»

(شمیر مهران‌رادر - کاشان)

ترجمۀ جمله: «همیلتون هم‌چنین اظهار می‌کند که آموزش دوزبانه شامل راهبردهای مختلفی برای استفاده از زبان مادری دانش‌آموزان علاوه‌بر زبان مقصد است.»
 (۱) مسالمت‌آمیز، آرام
 (۲) دوزبانه
 (۳) گیج‌کننده
 (۴) خانگی

(واژگان)

۷۱- گزینۀ «۱»

(شمیر مهران‌رادر - کاشان)

ترجمۀ جمله: «بلافاصله پس از این‌که او شروع به جست‌وجو کرد، آنی‌تا فهمید که یافتن شغلی پردرآمد برای یک زن بسیار سخت‌تر از آن چیزی است که تصور کرده بود.»
 (۱) تصور کردن، گمان کردن
 (۲) گردآوری کردن
 (۳) پشتیبانی کردن
 (۴) داشتن، حاوی بودن

(واژگان)

۷۲- گزینۀ «۴»

(ناصر ابوالحسنی - کاشان)

ترجمۀ جمله: «از توصیفی که ژانت در نامه‌اش کرده بود، تصور این‌که آپارتمان جدید او چگونه بود، آسان بود.»
 (۱) نگه‌داشتن
 (۲) حل کردن
 (۳) جست‌وجو کردن
 (۴) تصور کردن

(واژگان)

ترجمۀ متن کلوزتست:

اولین مورد ثبت‌شده از عصبانیت یا خشونت شدید مسافر هواپیما در حین پرواز در سال ۱۹۴۷ در پرواز هاوانا به میامی اتفاق افتاد، اتفاقی که اکنون به‌عنوان «خشونت در هواپیما» شناخته می‌شود. یک مرد مست به مسافری دیگر حمله کرد و یک مهماندار هواپیما را گاز گرفت. تعداد خشونت‌ها به نسبت رشد سفرها خیلی بیش‌تر افزایش یافته است. تا همین اواخر، اطلاعات کمی در مورد خشونت در هواپیما جمع‌آوری شده بود، اما اطلاعاتی که در دست است نشان می‌دهد مسافران به‌طور فزاینده‌ای احتمال دارد باعث ایجاد مزاحمت شوند یا درگیر اقدامات خشونت‌آمیز شوند. برای مثال، در سال ۱۹۹۸ از حدود چهار میلیون مسافر، ۲۶۶ مورد خشونت در هواپیما رخ داده است که ۴۰٪ نسبت به سال ۱۹۹۵ افزایش داشته است. پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۲۱ سفرهای هوایی در سطح بین‌المللی ۵٪ افزایش یابد که منجر به افزایش شلوغی فرودگاه‌ها شود. این امر، همراه با پرخشگری فزاینده مسافرین هوایی، به این معنی است که خشونت در هواپیما در سال‌های آینده ممکن است به یک معضل بزرگ تبدیل شود.

۷۳- گزینۀ «۱»

(مسن رومی - بهشهر)

(۱) گسترش یافتن، زیاد شدن، منبسط شدن
 (۲) چیدن، مرتب کردن، تدارک دیدن
 (۳) به‌شمار آوردن، تلقی کردن
 (۴) فراهم کردن، در دسترس قرار دادن

(کلوزتست)

۷۴- گزینۀ «۳»

(مسن رومی - بهشهر)

(۱) مستقیماً
 (۲) به‌طور مؤثر
 (۳) به‌طور فزاینده، به‌طور روزافزون
 (۴) به‌طور ناگهانی، یک‌دفعه

(کلوزتست)

۷۵- گزینۀ «۲»

(مسن رومی - بهشهر)

نکته مهم درسی

جمله نیاز به فعل اصلی دارد (رد گزینه‌های ۱ و ۴). از طرفی جمله با مفعول (سفر هوایی) شروع شده است؛ یعنی مفعول فعل متعدی "predict" قبل از آن قرار گرفته است، پس فعل جمله بایستی به‌شکل مجهول باشد. دقت کنید بعد از فعل مجهول، فعل دوم به‌شکل مصدر با "to" می‌تواند بیاید.

It is predicted that... = sb/sth is predicted to do sth

(کلوزتست)

۷۶- گزینۀ «۲»

(مسن رومی - بهشهر)

(۱) ادعا، درخواست، تقاضا
 (۲) مسئله، موضوع، مشکل
 (۳) هدف
 (۴) نماد، نشانه

(کلوزتست)

ترجمۀ متن درک مطلب:

کهکشان‌ها مهم‌ترین عناصر سازنده جهان هستند. کهکشان یک گروه بزرگ متشکل از میلیون‌ها ستاره است و توسط میدان گرانشی خودش در کنار هم قرار گرفته است. کهکشان دو نوع اصلی دارد: مارپیچی و بیضی.

کهکشان راه شیری یک کهکشان مارپیچی است: صفحه صافی از ستارگان با دو بازوی مارپیچی که از مرکز آن بیرون می‌آید. تقریباً یک چهارم همه کهکشان‌ها این شکل را دارند. کهکشان‌های مارپیچی به‌خوبی با گاز میان‌ستاره‌ای که ستارگان جدید در آن تشکیل می‌شوند، تأمین می‌شوند. همان‌طور که الگوی چرخشی مارپیچی به دور کهکشان می‌چرخد، گاز و گرد و غبار را فشرده می‌کند و ستاره‌های جوان را تشکیل می‌دهد.

کهکشان‌های بیضی شکل، شکل بیضی یا کره‌ای متقارنی دارند و هیچ ساختار واضحی ندارند. بیشتر ستاره‌های عضو آن‌ها بسیار قدیمی هستند و از آن‌جا که [کهکشان‌های] بیضی‌شکل گاز بین‌ستاره‌ای ندارند، هیچ ستاره جدیدی در آن‌ها شکل نمی‌گیرد. بزرگ‌ترین و درخشان‌ترین کهکشان‌های جهان، بیضی‌شکل با جرمی در حدود ۱۰۱۳ برابر جرم خورشید هستند، این اجرام غول‌آسا ممکن است غالباً منبع انتشار امواج رادیویی قوی باشند، که در این صورت کهکشان‌های رادیویی نامیده می‌شوند. تقریباً دو سوم کهکشان‌ها بیضی‌شکل هستند.

۷۷- گزینۀ «۳»

(نویز مبلغی)

ترجمۀ جمله: «طبق متن، یک کهکشان ... است.»
 «گروهی از ستاره‌ها که به‌وسیله میدان گرانشی آن کنار هم قرار گرفته‌اند.»

(درک مطلب)

۷۸- گزینۀ «۱»

(نویز مبلغی)

ترجمۀ جمله: «پاراگراف دوم به‌طور عمده در مورد چه چیزی بحث می‌کند؟»
 «کهکشان‌های مارپیچی»

(درک مطلب)

۷۹- گزینۀ «۲»

(نویز مبلغی)

ترجمۀ جمله: «کلمه "which" در پاراگراف ۲ به‌گاز اشاره دارد.»

(درک مطلب)

۸۰- گزینۀ «۳»

(نویز مبلغی)

ترجمۀ جمله: «با توجه به متن کدام‌یک از موارد زیر در مورد کهکشان‌های بیضی‌شکل صحیح نیست؟»

«آن‌ها حاوی مقادیر زیادی گاز بین‌ستاره‌ای هستند.»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۳)

۸۱- گزینه «۴»

(سین اسفینی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: غلط است. زیرا از کلمه دقیقاً استفاده شده است. باید دقت کنید که در حالت کلی زوج یا فرد بودن اندازه نمونه می‌تواند بر تعداد و درصد دقیق داده‌های بین و اطراف چارک‌ها تأثیر بگذارد. لذا باید از کلمه «تقریباً» یا «حدوداً» ۲۵ درصد در این جمله استفاده شود!

گزینه «۲»: در تعمیم، بر اساس داده‌های یک نمونه آماری، برای جامعه آماری مرتبط با آن نتیجه‌گیری می‌کنیم. لذا این گزینه غلط است.

گزینه «۳»: مهم‌ترین گام رسیدن به پاسخ، طرح یک پرسش دقیق و شفاف است که مربوط به گام اول (بیان مسئله) است و لذا این گزینه غلط است.

گزینه «۴»: این گزینه صحیح است. زیرا این معیار تحت تأثیر داده‌های دورافتاده قرار می‌گیرد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷)

۸۲- گزینه «۴»

(کوروش دوری)

روش نمونه‌گیری و شیوه اندازه‌گیری در گام دوم بررسی می‌شود.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷)

۸۳- گزینه «۱»

(امیر زراندوز)

واحد کیلومتر بر ساعت، واحد استاندارد برای اندازه‌گیری سرعت در ایران است و مشکلی ندارد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷)

۸۴- گزینه «۲»

(امیر زراندوز)

$$\text{اندازه نمونه} = \frac{\text{اندازه جامعه}}{۱۰} = \frac{۴۰۰۰}{۱۰} = ۴۰۰$$

$$\Rightarrow \text{اندازه نمونه} - \text{اندازه جامعه} = ۴۰۰ - ۴۰۰۰ = ۳۶۰۰$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۳)

۸۵- گزینه «۴»

(رفیع مشتاق‌نظم)

متغیر کمی است و چون گزارش درصد با گزارش تعداد همراه نیست، لذا در مورد وضعیت درسی دو مدرسه چیزی نمی‌توان گفت.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۴۰)

۸۶- گزینه «۱»

(علیرضا عبیدی)

ابتدا باید داده‌ها را به ترتیب بنویسیم:

$$۱, ۴, ۵, ۷, ۱۷, ۱۷, ۱۷, ۱۸, ۲۶, ۲۷, ۲۸, ۲۹, ۳۱, ۳۶, ۴۱$$

$$Q_1 \quad Q_2 \quad Q_3$$

دامنه میان چارکی عبارت است از تفاضل چارک اول از چارک سوم:

$$Q_3 - Q_1 = ۲۹ - ۷ = ۲۲$$

مد داده‌ای است که بیشترین فراوانی (تکرار) را دارد، پس مد برابر ۱۷ است.

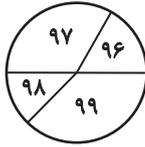
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۴۴)

۸۷- گزینه «۴»

(مهمر بصیرایی)

با توجه به نمودار میله‌ای داده شده، زوایای مرکزی مربوط به هر سال را به دست می‌آوریم و روی دایره نشان می‌دهیم:

$$\text{مجموع فراوانی‌ها} = ۴۰ + ۵۰ + ۳۰ + ۶۰ = ۱۸۰$$

$$\text{زاویه سال ۹۶} = \frac{۴۰}{۱۸۰} \times ۳۶۰ = ۸۰^\circ$$

$$\text{زاویه سال ۹۷} = \frac{۵۰}{۱۸۰} \times ۳۶۰ = ۱۰۰^\circ$$

$$\text{زاویه سال ۹۸} = \frac{۳۰}{۱۸۰} \times ۳۶۰ = ۶۰^\circ$$

$$\text{زاویه سال ۹۹} = \frac{۶۰}{۱۸۰} \times ۳۶۰ = ۱۲۰^\circ$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۸۸- گزینه «۲»

(مهمر بصیرایی)

با توجه به نمودار، میانگین داده‌ها برابر ۶ است، بنابراین:

$$\bar{x} = 6 \Rightarrow \frac{۲+۵+x+۸+x+۳}{۵} = 6$$

$$\Rightarrow \frac{۲x+۱۸}{۵} = 6 \Rightarrow ۲x = ۳۰ - ۱۸ = ۱۲ \Rightarrow x = 6$$

مقدار a برابر است با حاصل جمع میانگین و انحراف معیار، بنابراین:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(۲-۶)^2 + (۵-۶)^2 + (۶-۶)^2 + (۸-۶)^2 + (۹-۶)^2}{۵}}$$

$$= \sqrt{\frac{۱۶+۱+۰+۴+۹}{۵}} = \sqrt{۶} \Rightarrow a = \bar{x} + \sigma = 6 + \sqrt{6}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴، ۳۵ و ۴۲)

۸۹- گزینه «۳»

(مهمر بصیرایی)

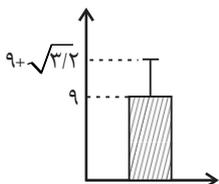
ابتدا میانگین و انحراف معیار داده‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\bar{x} = \frac{۷+۸+۸+۱۰+۱۲}{۵} = \frac{۴۵}{۵} = ۹$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{(۷-۹)^2 + ۲ \times (۸-۹)^2 + (۱۰-۹)^2 + (۱۲-۹)^2}{۵}}$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{۴+۲+۱+۹}{۵}} = \sqrt{۳/۲}$$

با توجه به اطلاعات فوق داریم:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴، ۳۵ و ۴۲)

۹۰- گزینه «۳»

(مهمر بصیرایی)

با توجه به این که کم‌ترین نمره مدرسه B برابر چارک اول مدرسه A است؛ پس به طور تقریبی می‌توان گفت ۲۵ درصد دانش‌آموزان مدرسه A در درس ریاضی نمره‌ای کمتر از همه دانش‌آموزان مدرسه B گرفته‌اند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۴۴)

ریاضی و آمار (۲)

$$= \frac{1 \times 5}{1+5} = \frac{5}{6}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۳)

(مفهم بفرمایی)

۹۵- گزینه «۲»

ابتدا با بازه‌بندی محدوده x داریم:

$$\begin{aligned} -1 \leq x < 0 &\Rightarrow [x] = -1 \Rightarrow f(x) = 2x(-1) + 1 = -1 \\ -1 \leq x < 0 &\Rightarrow 1 \leq x+2 < 2 \Rightarrow |x+2| = x+2 \Rightarrow g(x) = x+2 \\ x=0 &\Rightarrow f(0) = 2 \times 0 + 1 = 1 \\ x=0 &\Rightarrow g(0) = |0+2| = 2 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{f}{g}\right)(x) = \begin{cases} \frac{-1}{x+2}, & -1 \leq x < 0 \\ \frac{1}{2}, & x=0 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۳)

(مفهم بفرمایی)

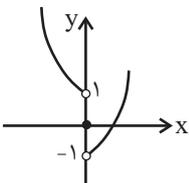
۹۶- گزینه «۴»

با توجه به ضابطه تابع $\text{sign}(x)$ داریم:

$$g(x) = \text{sign}(x) = \begin{cases} 1, & x > 0 \\ 0, & x = 0 \\ -1, & x < 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow (f-g)(x) = f(x) - g(x) = \begin{cases} x^2 - 1, & x > 0 \\ 0, & x = 0 \\ x^2 + 1, & x < 0 \end{cases}$$

که نمودار آن به کمک نقطه‌یابی به صورت زیر است:

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۳)

(عمیرضا سپهری)

۹۷- گزینه «۱»

نمودار تابع $\frac{f}{g}$ از دو نقطه $(0,0)$ و $(1,2)$ می‌گذرد، پس ابتدا ضابطه $\frac{f}{g}$ را می‌یابیم:

$$A(0,0), B(1,2) \Rightarrow m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{2-0}{1-0} = \frac{2}{1} = 2$$

$$y - y_1 = m(x - x_1) \Rightarrow y - 0 = 2(x - 0) \Rightarrow y = 2x \text{ یا } \left(\frac{f}{g}\right)(x) = 2x$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} \Rightarrow 2x = \frac{3x^2}{g(x)}$$

$$\Rightarrow 2xg(x) = 3x^2 \Rightarrow g(x) = \frac{3x^2}{2x} \Rightarrow g(x) = \frac{3}{2}x$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۳)

(نیکو دکامین)

۹۱- گزینه «۲»

ابتدا مقدار هر جزء صحیح را به دست می‌آوریم:

$$-1 \leq 2 - \sqrt{7} < 0 \Rightarrow [2 - \sqrt{7}] = -1$$

$$\pi = 3/14 \text{ پس:}$$

$$[-\pi] = [-3/14] = -1$$

$$\left[\frac{7}{4}\right] = [1/75] = 1$$

$$[-0.02] = -1 \Rightarrow A = \frac{-1-4}{-1-1} = \frac{-5}{-2} = 2/5$$

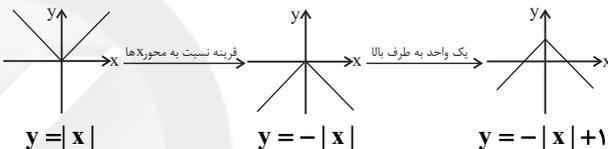
(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

(عمیرضا سپهری)

۹۲- گزینه «۱»

$$y + |x| - 1 = 0 \Rightarrow y = -|x| + 1$$

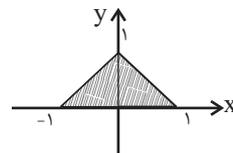
نمودار تابع $y = |x|$ را رسم نموده و خواهیم داشت:

برای تعیین نقاط تلاقی نمودار با محور x ، باید y را مساوی صفر قرار دهیم:

$$y = -|x| + 1 \Rightarrow 0 = -|x| + 1 \Rightarrow |x| = 1 \Rightarrow x = 1, -1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۴)

(عمیرضا سپهری)

۹۳- گزینه «۳»

$$f(x) = 2x^2 + \frac{1}{x} \Rightarrow D_f = R$$

$$g(x) = \frac{4x+2}{x-1} \Rightarrow D_g = R - \{1\} \Rightarrow D_g = R - \{1\}$$

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\}$$

$$D_f \cap D_g = R \cap (R - \{1\}) = R - \{1\}$$

$$g(x) = 0 \Rightarrow \frac{4x+2}{x-1} = 0 \xrightarrow{\text{کسری مساوی صفر است که صورتش صفر باشد}} 4x+2=0$$

$$\Rightarrow x = -\frac{1}{2}$$

$$D_{\frac{f}{g}} = (R - \{1\}) - \{-\frac{1}{2}\} = R - \{1, -\frac{1}{2}\}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۳)

(علیرضا عبیدی)

۹۴- گزینه «۱»

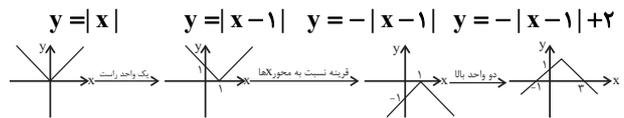
$$f_{\Delta}(1) = \frac{f_{\varphi}(1)}{f_{\psi}(1)} = \frac{f_1(1) \times f_{\varphi}(1)}{f_1(1) + f_{\varphi}(1)} = \frac{(2 \times 1 - 1)(2 \times 1 + 3)}{(2 \times 1 - 1) + (2 \times 1 + 3)}$$

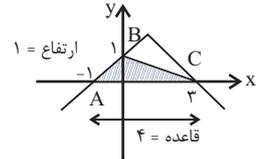
۹۸- گزینه «۱»

(علی شهبازی)

نمودار تابع $y = -|x-1| + 2$ را مرحله به مرحله رسم می‌کنیم:

نمودار نهایی محورهای مختصات را در نقاط A ، B و C قطع کرده است. مساحت مثلث ABC را حساب می‌کنیم:

$$S_{ABC} = \frac{4 \times 2}{2} = 2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۹۹- گزینه «۳»

(علی شهبازی)

ریشه عبارت قدرمطلق $|2x-6|$ برابر $x=3$ است. به ازای $x \geq 3$ و

$$|2x-6| = \begin{cases} 2x-6, & x \geq 3 \\ -2x+6, & x < 3 \end{cases}$$

داریم: $x < 3$

حالا f را دو ضابطه‌ای می‌نویسیم:

$$f(x) = |2x-6| + x + 1 = \begin{cases} (2x-6) + x + 1, & x \geq 3 \\ (-2x+6) + x + 1, & x < 3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} 3x-5, & x \geq 3 \\ -x+7, & x < 3 \end{cases}$$

$$b+c+e = -5 + (-1) + 3 = -3$$

پس:

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۱۰۰- گزینه «۳»

(علی شهبازی)

اول دامنه تابع $f+g$ را حساب می‌کنیم:

$$D_{f+g} = D_f \cap D_g = \{1, -2, 3\} \cap \{-1, 3, -2\} = \{-2, 3\}$$

مقدار $f+g$ را در $x=3$ و $x=-2$ به دست می‌آوریم:

$$\left. \begin{aligned} (f+g)(-2) &= f(-2) + g(-2) = 6 + a \\ (f+g)(3) &= f(3) + g(3) = 2a - 1 + (-3) = 2a - 4 \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow \text{برد} = \{6+a, 2a-4\}$$

برای آن که بُرد تک عضوی باشد، باید دو عضو برد با هم برابر باشند:

$$2a-4 = 6+a \Rightarrow a=10$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۳)

اقتصاد

۱۰۱- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

(الف) یک نوع از اشتغال کامل، اشتغال کامل نیروی کار است.

(ب) برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت و مهارت‌افزایی حین کار و اعطای یارانه‌های تولید از جمله راهکارهای پیشگیری از افزایش بیکاری است.

(ج) دولت‌ها سعی می‌کنند با افزایش ظرفیت تولیدی و امکانات، رونق اقتصادی و رفاه مردم را نسبت به گذشته بیشتر کنند.

(د) برای تحقق هدف اشتغال کامل، دولت می‌کوشد زمینه رونق اقتصادی را فراهم آورد.

۱۰۲- گزینه «۲»

(فاطمه قویمیان)

تجربه کشورهای موفق نشان می‌دهد که دولت عامل اصلی و محرک پیشرفت کشور است.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

۱۰۳- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۷)

(الف) مجموع سهم تمامی دهک‌ها برابر با ۱۰۰ می‌باشد. از آن‌جا که مجموع سهم دهک‌های معلوم معادل $(\frac{72}{5}) = 22 + 16 + 12 + 10 + 7 + 5 + 3 + 2$ می‌باشد، بنابراین مجموع سهم سه دهک مجهول برابر با $(\frac{27}{5}) = 27/5 - 72/5 = 100 - 72/5$ است. هم‌چنین می‌دانیم سهم هر دهک می‌تواند بزرگ‌تر یا مساوی سهم دهک ماقبل خود باشد، که این موارد در تمامی گزینه‌ها رعایت شده است بنابراین قسمت الف همه گزینه‌ها می‌تواند صحیح باشد.

(ب)

$$\text{سهم دهک دهم} = \frac{22}{2} = 11 = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد}$$

(ج) برای شکل‌گیری شاخص دهک‌ها، مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند. در طبقه‌بندی این ده گروه، سطح درآمد از کم‌ترین به بیش‌ترین مدنظر قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، گروه اول که ۱۰ درصد اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، کم‌ترین درصد درآمد ملی و ۱۰ درصد آخر بیش‌ترین درصد درآمد ملی را دارند. در این سؤال ۵۰ درصد درآمد ملی $(22 + 16 + 12)$ به ۳۰٪ پر درآمد جامعه (دهک‌های هشتم، نهم و دهم) و ۵۰٪ دیگر درآمد ملی به ۷۰٪ دیگر جامعه (دهک‌های اول تا هفتم) تعلق می‌گیرد.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۰۴- گزینه «۴»

(فاطمه بیاتی)

(الف) ممکن است در برخی زمینه‌ها مردم و به عبارت دیگر، بخش خصوصی حاضر به سرمایه‌گذاری نشوند. دلیل این کار نیز می‌تواند عدم اطمینان از سودآوری، نیاز به سرمایه اولیه بسیار زیاد یا عوامل دیگر باشد.

(ب) ارائه لوایح قانونی به مجلس برای ریل‌گذاری فعالیت‌های اقتصادی، مربوط به محور وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد از فعالیت‌های دولت در عرصه اقتصاد جامعه است.

(ج) دولت برای هدایت اقتصاد در مسیر مطلوب و موردنیاز خود و با هدف ایجاد نظم در عرصه فعالیت‌های اقتصادی و تأمین مصالح جامعه مقررات اجرایی را وضع و سیاست‌هایی را طراحی و با اجرای قوانین و راهبردهای کلان کشور حکمرانی می‌کند.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

۱۰۵- گزینه «۱»

(فاطمه قویمیان)

(الف) برای حل این‌گونه مسائل باید به دو نکته یا شرط اصلی توجه شود:

نکته اول: سهم هر دهک می‌تواند بزرگ‌تر از (یا مساوی با) سهم دهک ماقبل خود یا کوچک‌تر از (یا مساوی با) سهم دهک بعد از خود باشد، به همین دلیل گزینه «۳» غلط خواهد بود زیرا در آن، سهم دهک نهم $(\frac{22}{5})$ از سهم دهک دهم $(\frac{21}{5})$ بیش‌تر است.

۱۰۸- گزینه «۴»

(فاطمه فویمیان)

$$۶ = \frac{۱۸}{۳} = \frac{\text{سه‌م دهک دهم}}{\text{سه‌م دهک اول}} = \text{شاخص توزیع درآمد در سال گذشته}$$

می‌خواهیم در سال جاری وضعیت مناسب‌تری در توزیع درآمد داشته باشیم بنابراین شاخص توزیع درآمد در سال جاری باید کم‌تر از ۶ باشد. طبق فرض مسئله سه‌م دهک دهم در سال جاری ۳/۶ واحد افزایش یافته است.

$$\text{درصد} = \frac{۲۱/۶}{۱۸+۳/۶} = \frac{۲۱/۶}{۱۸.۵}$$

پس شاخص توزیع درآمد در سال قبل و سال جاری را برابر قرار می‌دهیم تا بدانیم سه‌م دهک اول چند درصد باشد تا شاخص توزیع درآمد برابر با ۶ باشد.

$$۶ = \frac{۲۱/۶}{x} = \frac{\text{سه‌م دهک دهم}}{\text{سه‌م دهک اول}} = \text{شاخص توزیع درآمد در سال جاری}$$

$$\Rightarrow ۶x = ۲۱/۶ \Rightarrow x = ۳/۶ \text{ درصد}$$

اگر سه‌م دهک اول ۳/۶ درصد شود شاخص توزیع درآمد برابر با ۶ می‌شود. بنابراین برای اینکه شاخص کمتر از ۶ باشد سه‌م دهک اول باید از ۳/۶ درصد بیشتر شود و با توجه به اینکه در صورت سؤال حداقل ذکر شده گزینه «۴» پاسخ صحیح است.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۰۹- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

(الف) نادرست است. اشتغال کامل نیروی کار به معنای صفر بودن نرخ بیکاری نیست.

(ب) نادرست است. بیکاری داوطلبانه: برخی افراد حاضر به کار نیستند. و در بیکاری اصطلاحی: برخی در حال جابه‌جایی از کاری به کار دیگر هستند.

(ج) نادرست است. درآمد، متغیری جاری و دارایی یا ثروت متغیری انباره است؛ به عنوان مثال سود یک شرکت یا حقوق یک کارمند، که ماهانه تحقق می‌یابد متغیری جاری است و اتومبیل یا ساختمان آن‌ها، که دارایی و ثروت است متغیری انباره است و در طول زمان افزوده یا کاسته می‌شود. فرق دارایی و ثروت این است که دارایی در فرایند تولید و مولد بودن و کسب عایدی است؛ اما ثروت را کد است.

(د) نادرست است. با گذشت زمان و تکامل بشر به‌ویژه دستیابی به فناوری‌های نوین اجتماعی و کشف قوانین حاکم بر اجتماعات انسانی، محدوده اقتدار دولت نیز وسیع‌تر شد. به‌طوری‌که در عصر ما، انسان‌ها وجود و حضور دولت را بسیار بیشتر از دوران‌های گذشته احساس می‌کنند.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۳)

۱۱۰- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

(الف) سطح حداقل معیشت (خط فقر) از یک کشور یا یک زمان به کشور یا زمان دیگر متفاوت است، این امر منعکس‌کننده تفاوت در نیازها است.

افرادی که در زمانی یا کشوری فقیر به‌شمار نمی‌روند، ممکن است در کشور یا زمان دیگری فقیر باشند.

به عنوان مثال: فردی در آفریقای مرکزی بالای خط فقر است ولی در همان زمان ممکن است در آفریقای شمالی پایین خط فقر قرار گیرد.

(ب) معمولاً با در نظر گرفتن دو شاخص درآمد سرانه و میزان نابرابری در توزیع درآمد، می‌توان تصویری از وسعت و اندازه «فقر» در هر کشور به‌دست آورد.

(ج) رفاه اجتماعی به‌معنای ایجاد سلامت در جسم و روح افراد جامعه، ترویج دانش و کاهش نابه‌نجاری‌های اجتماعی است و این امر فقط در صورت از بین رفتن فقر و کاهش نابرابری‌ها تحقق می‌یابد.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

نکته دوم: نظر به این که مجموع سهم دهک‌ها باید برابر با ۱۰۰ شود، اگر سهم دهک‌های معلوم را جمع بزنیم و عدد حاصل را از ۱۰۰ کسر کنیم، مجموع سهم دهک‌های مجهول مشخص می‌گردد، یعنی:

$$\text{مجموع سهم دهک‌های معلوم (به درصد)} \\ = ۲ + ۳ + ۵ + ۸ + ۱۳ + ۱۶ + ۲۱ = ۶۸$$

$$۱۰۰ - ۶۸ = ۳۲ = \text{مجموع سهم دهک‌های مجهول (به درصد)}$$

بنابراین مجموع سهم دهک‌های گزینه «۲» برابر با ۳۰ و غلط است، ولی مجموع سهم دهک‌ها در گزینه‌های «۱» و «۴» برابر با ۳۲ است.

$$\text{ب) } \frac{۲۱}{۲} = \frac{\text{سه‌م دهک دهم}}{\text{سه‌م دهک اول}} = \text{شاخص توزیع درآمد}$$

(ج) در توزیع درآمد به روش شاخص دهک‌ها مردم کشور به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌شوند، در نتیجه اگر جمعیت کل کشور ۸۰ میلیون نفر باشد، خواهیم داشت:

$$\text{مجموعیت هر دهک} = \frac{۸۰}{۱۰} = ۸ \text{ میلیون نفر}$$

بنابراین جمعیت دهک‌های اول تا پنجم برابر است با:

$$\text{مجموعیت دهک‌های اول تا پنجم} = ۸ \times ۵ = ۴۰ \text{ میلیون نفر}$$

(د) سهم دهک چهارم از درآمد ملی ۵ درصد است بنابراین:

$$\text{هزار دلار} = ۳ = \frac{۵}{۱۰۰} \times ۶۰$$

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۰۶- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

(الف) «سیاست بازار باز» که عبارت است از فروش اوراق مشارکت به مردم، از جمله سیاست‌هایی است که بانک مرکزی در زمانی که جامعه دچار تورم شده و حجم پول در گردش زیاد است، به آن متوسل می‌شود تا از حجم پول در گردش بکاهد (سیاست انقباضی پول).

(ب) بدیهی است برای حل اساسی مشکل در بلندمدت باید سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار) را در پیش گرفت.

(ج) سیاست مالی انقباضی (کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات) در مواقع تورم با کاهش تقاضای کل در اقتصاد موجب ثبات اقتصادی می‌شود.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۵)

۱۰۷- گزینه «۳»

(نسرین پعفری)

(الف) انسان به مثابه مهم‌ترین عامل تولید به آموزش و تأمین اقتصادی - اجتماعی نیاز دارد و هرگونه سرمایه‌گذاری در این زمینه‌ها به افزایش بهره‌وری نیروی کار و در پی آن، افزایش درآمد ملی منجر می‌شود.

(ب) اصلاح ساختار توزیع درآمد و عادلانه‌تر کردن آن و مقابله با فقر، مستلزم توانمندسازی افراد و به‌ویژه مولد کردن آن‌هاست.

(پ) برای مقابله با فقر و نابرابری باید سیاست‌های مناسب را به‌کار گرفت. مسلماً برقراری یک سامانه و نظام مناسب و کارآمد مالیاتی از مهم‌ترین ابزارهای رویارویی با نابرابری توزیع درآمد است. با به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، می‌توان تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود پردرآمد و اکثریت کم‌درآمد را کاهش داد. در این صورت درآمد و ثروت به‌صورت عادلانه‌تر، مجدداً توزیع می‌شود.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه ۸۸)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۱۱- گزینه ۲»

(سمیه قان بیللی)
متن صورت سؤال از «چرند و پرند» دهخدا است و اگر بتوان آن را متنی داستانی در نظر گرفت، راوی آن، خود یکی از شخصیت‌های داستان است و در نتیجه نمی‌توان آن را راوی سوم شخص دانست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «واژه بیگانه «زاندارم» از زبان فرانسوی
گزینه ۳: «کنایه‌های به کار رفته در متن عبارت‌اند از: ما را به این کار واداشت، آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، دلش می‌تپد، رنگش می‌پرد.

گزینه ۴: «دهخدا در چرند و پرند، نثری قابل فهم و هماهنگ با طبیعت زبان به کار می‌برد که در متن مورد نظر نیز این ویژگی‌ها دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۵)

۱۱۲- گزینه ۲»

(وفیر رضا زاده)
نوع لف و نشر در این بیت مشوش و در سایر ابیات از نوع لف و نشر مرتب است. (زلف ← زره) (خط ← دیو سلیمان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «خط سبز ← شام سیاه / بناگوش ← سحر

گزینه ۳: «گل ← عارض / سرو ← قامت

گزینه ۴: «لب ← شکر / چشم ← بادام

(علوم و فنون ادبی (۳)، برید معنوی، صفحه ۵۸)

۱۱۳- گزینه ۱»

(عمیر مهرئی)
«روشن کردن شمع با آب» تناقض است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برید معنوی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۱۴- گزینه ۳»

(سیر علیرضا احمدی)
بیت گزینه ۳ «فاقد تضاد است و در سایر گزینه‌ها به ترتیب «حقیقت و مجاز»، «نگوییم و بگوییم» و «کوتاه و دراز» تضاد دارند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برید معنوی، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۱۱۵- گزینه ۱»

(عمیر مهرئی)
لف و نشر: لف ۱: فراق، لف ۲: وصل، نشر ۱: مرگ، نشر ۲: بقا / فاقد تناقض

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «تضاد: «بقا» و «فنا» / واج‌آرایی در مصوت کوتاه «ب»

گزینه ۳: «تناقض: یافتن راه نجات از بلای عاشقی که در مصراع اول ذکر شده است / تضاد: «بلا» و «نجات» در مصراع دوم تضاد دارند؛ زیرا در هر موقعیت و امر متفاوت ذکر شده‌اند نه توأمان. (معشوق می‌تواند به دلایلی هم بلا باشد و به دلایلی دیگر و در شرایطی دیگر، نجات.)

گزینه ۴: «مراعات نظیر: «دل» و «برو» / تشبیه: خم ابروی معشوق به قبله‌نما نشبیه شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برید، ترکیبی)

۱۱۶- گزینه ۳»

(سیر علیرضا احمدی)
پارادوکس (بیت د): «دولت فقر / تشبیه (بیت ج): «کعبه مقصود» و «مغیلان» به «گل و نسرین» تشبیه شده است. / لف و نشر (بیت ب): لف‌ها: زیب فلک و زینت دهر، نشرها: مه روی تو و اشک چو پروین من / جناس (بیت الف): «دین» و «این» (علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برید، ترکیبی)

۱۱۷- گزینه ۲»

(عمیر مهرئی)
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای چهارم در دو مصراع

گزینه ۳: «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای دوم مصراع دوم

گزینه ۴: «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای ششم مصراع اول و بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای اول مصراع دوم

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۴)

۱۱۸- گزینه ۴»

(سیر علیرضا احمدی)
بیت گزینه ۴ «فاقد اختیار تغییر کمیت مصوت است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای چهارم مصراع اول، حذف همزه در «باد آن»

گزینه ۲: «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای نهم مصراع اول و هجای سوم مصراع دوم، حذف همزه در «در این»

گزینه ۳: «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای چهارم مصراع دوم، حذف همزه در «کامم از»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۴)

۱۱۹- گزینه ۴»

(سمیه قان بیللی)
در این ابیات شاعر معنای حیات و زندگی را زمانی درمی‌یابد که جایگاه مناسب خودش را آنچنان که هست در عالم فهم کند و از تن‌آسایی بپرهیزد، این مفهوم تنها در گزینه ۴ تکرار شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۶۰)

۱۲۰- گزینه ۲»

(مصسن اصغری)
مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ناممکن بودن چشم بستن عاشق به روی زیبایی‌های معشوق

مفهوم بیت گزینه ۲: «نکوهش گوشه‌نشینی زاهدان

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۵۷)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۲۱- گزینه ۴»

(سمیه قان بیللی)
تاریخ جهان‌گشا: عطاملک جوینی - جامع‌التواریخ: خواجه رشیدالدین - تاریخ‌گزیده: حمدالله مستوفی - جمشید و خورشید: سلمان ساوجی - عشاق‌نامه: فخرالدین عراقی

آثار عبید زاکانی: موش و گربه - صد پند - رساله دلگشا - اخلاق‌الاشراف

آثار مولانا: مثنوی معنوی - دیوان شمس - مکاتیب - مجالس سبعة - فیه ما فیه آثار جامی: تحفة‌الاحرار - نفحات‌الانس - بهارستان

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴، ۱۵، ۱۷ و ۱۸)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نسیم: مشبه / چون: ادات تشبیه / دم عیسی: مشبه به / جان آوردن: وجه شبه
گزینه «۲»: تشبیه نخست: لب: مشبه / لطافت: وجه شبه / لاله سیراب: مشبه به / ماند: ادات تشبیه - تشبیه دوم: دلم: مشبه / بی‌قراری: وجه شبه / چشمه سیماب: مشبه به / ماند: ادات تشبیه
گزینه «۳»: گوهرشناسان راز: مشبه / صدف: مشبه به / وار: ادات تشبیه / کل مصراع دوم: وجه شبه (علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۲۸)

۱۳۶- گزینه «۴»

(کتاب آبی)
«دجله اشک» و «بهار شوق» تشبیه فشرده اضافی هستند و در مصراع دوم، رازهای سینه به خاشاک تشبیه شده است. (۳ تشبیه)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «جهان چون دوزخ» و «همه دنیا است بهشت» (۲ تشبیه)
گزینه «۲»: «تبخال‌ها چون جرس» (۱ تشبیه)
گزینه «۳»: «باد نخوت» و «چون حباب» (۲ تشبیه)
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۱۳۷- گزینه «۳»

تشبیه‌های فشرده در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لنگر حلم»، «کشتی توفیق» و «بحر کرم»
گزینه «۲»: «گنج مقصود» تشبیه فشرده به صورت ترکیب اضافی است و کل مصراع اول هم یک تشبیه فشرده غیراضافی است.
گزینه «۴»: «درخت قامت»

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۳۸- گزینه «۱»

(کتاب آبی)
بیت صورت سؤال از هشت پایه آوایی تشکیل شده است که هر مصراع آن چهار پایه و چهارده هجا دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۳۹- گزینه «۴»

در بیت چهارم، ۴ پایه آوایی وجود دارد: فعولن فعولن فعولن فعل

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفتعلن مفتعلن فاعلن
گزینه «۲»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
گزینه «۳»: فاعلاتن فاعلاتن فعولن
(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۴۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

چَر را مَط رِب	نِ می خا ند	سُر رو دی
چَر را سا قی	نِ می گو بد	دُر رو دی

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فراق و اشتیاق کلمات قافیه هستند که فراق در مصراع اول یک رکن عروضی را شکل نمی‌دهد.

گزینه «۳»: نشیند: ردیف / دل و محمل کلمات قافیه
گزینه «۴»: تسکینی و مسکینی کلمات قافیه هستند که یک رکن عروضی کامل از بیت را تشکیل نمی‌دهند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۱۴۱- گزینه «۲»

(سیر ممدعلی مرتضوی)
«ما أجمل»: چه زیباست (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أن تُقدّم لأبنائک»: به فرزندان تقدیم کنی (رد گزینه ۴) / «مَواعظ قِیمة»: پندهایی ارزشمند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «تُرشدهم إلى المعرفة»: آنان را به شناخت هدایت کند (رد سایر گزینه‌ها)
(عربی (۲)، ترجمه)

۱۴۲- گزینه «۳»

(ولی بریی - ابور)
«لِمَ تأکل»: برای چه می‌خوری (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «تَری»: می‌بینی (رد گزینه ۱) / «و أنت مُنعت (جمله حالیه)»: در حالی که تو منع شدی (رد گزینه‌های ۱ و ۲)
تکن: دقت کنید که کلمه پرسشی «لِمَ» مخفف «لِمَاذا» به معنای «برای چه» (را با حرف «لِمَ» که بر سر فعل مضارع می‌آید و آن را مجزوم می‌کند و معنای مضارع را تبدیل به ماضی منفی ساده یا ماضی منفی نقلی می‌کند، اشتباه نگیرید.
(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۳- گزینه «۲»

(ولی بریی - ابور)
در گزینه «۲»، «تقوم + ب» به معنای «اقدام کردن و پرداختن» است که به اشتباه به صورت «برخاستن» ترجمه شده است.
(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۴- گزینه «۳»

(ممد یوان‌بین - قاتنات)
«پدر و مادرها»: الآباء و الأمهات (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «با دلسوزی»: مشفقین (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «بهترین ویژگی‌ها»: أفضل الخصال (رد سایر گزینه‌ها) / «نیکوترین کارها»: أحسن الأعمال (رد سایر گزینه‌ها) / «یاد می‌دهند»: یعلّم (رد گزینه ۲)
(عربی (۲)، ترجمه)

۱۴۵- گزینه «۳»

(نور امسالی)
«بستعمل» فعل مضارع معلوم است و بدین شکل صحیح است. هم چنین «النجاة» بدین شکل درست است.
(عربی (۳)، ضبط حرکات)

۱۴۶- گزینه «۴»

(سیر ممدعلی مرتضوی)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: «مذکر» نادرست است. اسم تفضیل بر وزن «فعلی»، مؤنث است.
گزینه «۲»: «خبر» نادرست است.
گزینه «۳»: «جار و مجرور» نادرست است.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب)

۱۴۷- گزینه «۱»

(موری نیک‌زاد)
در سایر گزینه‌ها «مَناصب، مَمَر و مَصانع» اسم مکان هستند.
(عربی (۲)، قواعد اسم)

۱۴۸- گزینه «۲»

(ابراهیم امیری - بوشهر)
ترجمه عبارت: «بهترین دانش‌آموز نزد معلم کسی است که به انجام تکلیف‌های درسی خود می‌پردازد!» «أحسن» اسم تفضیل است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

«أحسن» در گزینه‌های «۱» و «۴» فعل ماضی باب «إفعال» و در گزینه «۳» فعل امر باب «إفعال» است.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: هر کس در دنیا به فقیران نیکی کند، بی‌گمان خداوند آنچه را می‌خواهد، به او می‌دهد!

گزینه «۳»: دوستی به من گفت: «عزاداریت را در مصیبت حسین (ع) نیکو گردان!»
گزینه «۴»: ثروتمندان به این فقیران نیکی (احسان) نکردند هنگامی که کمک خواستند!
(عربی (۲)، قواعد اسم)

۱۴۹- گزینه «۳»

در گزینه «۳»، «سعیداً» حال است و حالت «أب» را بیان می‌کند.
ترجمه: «پدرم نیازمندان را پیرامون خود یاری می‌کرد و با خوشبختی و سعادت میان آنان زندگی می‌کرد!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سعیداً» از ارکان جمله است و حالتی را بیان نمی‌کند، مفعول (مفعول دوم) واقع شده است.

گزینه «۲»: «سعیداً» صفت برای «عبدأ» است.

گزینه «۴»: «سعیداً» اسم عَلَم (نام یک شخص) است.

(عربی (۳)، حال)

۱۵۰- گزینه «۴»

در گزینه «۴»، «و + ضمیر (مبتدا) + خبر» داریم که حالت را بیان می‌کند و بنابراین واو حالیه و جمله حالیه داریم. (ترجمه: دو دانش آموز نباید شلوغ کاری کنند در حالی که آن دو می‌دانند که معلم رفتارشان را می‌بیند!)
(عربی (۳)، حال)

تاریخ (۳)**۱۵۱- گزینه «۴»**

ضعف حکومت قاجار در زمان گسترش استعمارگری‌های اروپاییان و همچنین طمع‌ورزی و فساد مالی درباریان، زمینه سلطه بیگانگان بر مملکت را فراهم کرده بود. بارزترین نتیجه این وضعیت، امتیازهای متعددی بود که به خارجی‌ان داده می‌شد.
(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۶۱)

۱۵۲- گزینه «۴»

«عروة الوثقی»، «اختر»، «قانون»، «حبل‌المتین»، «حکمت» و «ثریا» از مشهورترین روزنامه‌های فارسی زبان بودند که در خارج از کشور چاپ و وارد ایران می‌شدند.
(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۶۳)

۱۵۳- گزینه «۱»

در عصر قاجار، اروپاییانی که در تهران بودند در مراسم سال نو محفلی می‌آراستند و در آن، با پوشیدن لباس‌های مختلف و زدن صورتک (ماسک) بر چهره، جشن بالماسکه برپا می‌کردند. در مراسم سال ۱۲۸۳ ش. مسیو نوژ بلژیکی (کارگزار روس‌ها در امور گمرکی ایران) با لباس روحانیان و در حالی که قلیان به دست داشت، عکس گرفت. این عکس در میان مردم عزادار پخش و موجب اعتراض مردم شد. رهبری این حرکت را آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی برعهده داشت. در واقع این اولین جرقة نهضت مشروطه بود.
(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۱۵۴- گزینه «۱»

(ملیحه گریبی)
مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در حرم عبدالعظیم به مهاجرت صغری مشهور است.

مهم‌ترین خواسته‌های تحصن‌کنندگان از حکومت قاجار در این مهاجرت به شرح ذیل بود:

- ایجاد عدالتخانه (دادگستری) در همه شهرها برای رسیدگی به شکایت‌های مردم و برقراری عدالت در جامعه؛

- عمل به قانون اسلامی، به طور دقیق و به دور از ملاحظات شخصی.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۶۷)

۱۵۵- گزینه «۴»

(علی‌محمد کریمی)
با تلاش‌های پیگیر و مجاهدت‌های فراوان آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری، اصل دوم متمم قانون اساسی تصویب شد که مورد تأیید علمای ایران و مراجع بزرگ نجف قرار گرفت.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۶۹)

۱۵۶- گزینه «۴»

(میلاد هوشیار)
یکی از دلایل انگلیس برای حمایت از مشروطه، محافظت از مرزهای هندوستان و سایر مستعمرات انگلستان در منطقه بود.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۷۰)

۱۵۷- گزینه «۴»

(میلاد هوشیار)
بر اساس قرارداد ۱۹۰۷، روس و انگلیس، با پادرمیانی فرانسه که از قدرت روزافزون آلمان بیمناک بود، ایران را به سه منطقه تقسیم کردند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۷۱)

۱۵۸- گزینه «۲»

(میلاد باغ‌شیفی)
دمکرات‌ها به رهبری سیدحسن تقی‌زاده بر جدایی دین از سیاست تأکید می‌ورزیدند تا مشروطه را از جنبه‌های دینی تهی کنند و نهضت را از آرمان‌های اصیل آن دور سازند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۷۶)

۱۵۹- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)
اقدامات مورگان شوستر آمریکایی که سبب منظم شدن دستگاه اقتصادی کشور می‌شد، روسیه و انگلستان را سخت عصبانی کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۷۶)

۱۶۰- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)
آیت‌الله آخوند خراسانی، مرجع بزرگ شیعه مقیم عراق، تصمیم گرفت به سوی ایران حرکت کند، تا مردم را برای مقاومت در برابر زورگویی بیگانه به دنبال انحلال دوره دوم مجلس شورای ملی، بسیج کند. او همراه جمع انبوهی از عشیره‌های شیعه عراق، آماده عزیمت به ایران شد اما در همان شب قبل از حرکت، به طرزی مشکوک، از دنیا رفت.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۷۷)

جغرافیا (۳)

۱۶۱- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

با اختراع موتور بخار پس از انقلاب صنعتی، تحول بزرگی در حمل و نقل آبی و ریلی به وجود آمد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۴۲)

۱۶۲- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

الف) اهمیت اقتصادی حمل و نقل

ب) اهمیت دفاعی حمل و نقل

ج) اهمیت اجتماعی حمل و نقل

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۴۴)

۱۶۳- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

حمل و نقل آبی، ریلی و هوایی به جابه‌جایی بار و مسافر مربوط هستند اما حمل و نقل لوله‌ای فقط اختصاص به جابه‌جایی بار دارد.

حمل و نقل آبی، حمل و نقل هوایی و حمل و نقل لوله‌ای برای مسافت‌های دور مناسب هستند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۴۵)

۱۶۴- گزینه «۴»

(محمدرضا قطبی بابگی)

حمل و نقل جاده‌ای برای مسافت‌های کوتاه مناسب‌تر است و از نظر دسترسی به نقاط مختلف در مسیر راه، انعطاف بیشتری نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل دارد، لذا برای رفتن به مناطق روستایی اغلب از این شیوه استفاده می‌شود.

حمل و نقل ریلی نیز برای مسافت‌های متوسط و نسبتاً دور مناسب است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه‌های ۴۵ و ۴۸)

۱۶۵- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

احداث خطوط ریلی، برخلاف جاده‌ها، به زمین‌های هموار نیاز دارد و هزینه‌های احداث خطوط آهن، به‌ویژه در نواحی دارای موانع و پستی و بلندی، و همچنین تولید یا خرید واگن‌ها و لوکوموتیوها زیاد است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۴۸)

۱۶۶- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان (از پکن تا گوانجو به طول ۲۲۹۸ کیلومتر) متعلق به کشور چین است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۴۹)

۱۶۷- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

معمولاً به قطارهایی که بیش از ۲۰۰ کیلومتر در ساعت سرعت داشته باشند قطار پرسرعت می‌گویند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۴۹)

۱۶۸- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

مهم‌ترین پروژه‌های در دست اجرای شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران عبارتند از:

احداث راه‌آهن سریع‌السیار تهران - قم - اصفهان؛

برقی کردن راه‌آهن تهران - مشهد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۵۰)

۱۶۹- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

هزینه‌های احداث بندر و اسکله‌ها و تجهیزات بندر و همچنین ساخت یا خرید کشتی‌ها بسیار زیاد است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۷۰- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

با به‌کارگیری کشتی‌های رو-رو، تعداد زیادی وسیله نقلیه چرخ‌دار می‌توانند با بار به درون آن بروند و در مقصد خارج شوند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۵۳)

تاریخ (۱)

۱۷۱- گزینه «۴»

(علی‌محمد کریمی)

تحلیل و تفسیر رویدادهای تاریخی کار ساده‌ای نیست و مورخان برای انجام این کار، نیازمند روش‌ها و مهارت‌های خاصی هستند. در واقع کار مورخان شباهت زیادی به کار کارآگاهان پلیس دارد.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۷)

۱۷۲- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

مطالعه تاریخ به ما کمک می‌کند تا بفهمیم فرهنگ‌ها و جوامع بشری چگونه و تحت تأثیر چه عوامل و شرایطی به وجود آمده، پیشرفت کرده و به وضعیت امروزی رسیده‌اند. بدین‌گونه، علم تاریخ می‌تواند ما را در ارزیابی و شناخت درست اوضاع و شرایط کنونی جامعه خویش و سایر جوامع و نیز ترسیم افق آینده کمک کند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۰)

۱۷۳- گزینه «۲»

(ملیحه کریمی)

در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری «خورشیدی-قمری» رایج بود. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد. از آنجا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۳)

۱۷۴- گزینه «۲»

(علی‌محمد کریمی)

گام دوم فعالیت باستان‌شناسی، حفاری برای بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری است که در دل خاک قرار گرفته‌اند. این مرحله یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۲۵)

جغرافیای ایران

۱۷۵- گزینه ۱»

(علی‌مصدر کریمی)

قوم آگد که در مرکز بین‌النهرین می‌زیست، به فرماندهی سارگن سرتاسر بین‌النهرین را به فرمان خود درآورد و امپراتوری بزرگی تشکیل داد که از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت. این امپراتوری، مردمان و اقوامی را که دارای اندیشه، آداب و رسوم، صنعت و هنر گوناگونی بودند، یکپارچه و متحد کرد و موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین شد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۷)

۱۷۶- گزینه ۴»

(میلاد باغ‌شیفی)

در دومین مرحله انقلاب کشاورزی، به دلیل تولید اضافه بر نیاز، عده‌ای به فعالیت دیگری غیر از تولید خوراک مانند ابزارسازی، سفالگری و پارچه‌بافی روی آوردند و در تولید این محصولات مهارت و تخصص یافتند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۴)

۱۷۷- گزینه ۱»

(ملیحه کریمی)

با انتشار خبر مرگ اسکندر مقدونی که پس از براندازی حکومت هخامنشیان، بخش‌های وسیعی از هند را فتح کرده بود، یکی از فرماندهان هندی به نام چندرا گوپتا بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت و با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، سلسله موریای بنیان گذاشت. حکومت موریای در دوران فرمانروایی آشوکا به اوج قدرت رسید و قلمرو خود را بر سرتاسر هند، به جز قسمت‌های جنوبی آن، گسترش داد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۵)

۱۷۸- گزینه ۳»

(ملیحه کریمی)

جاده‌ای که در قرون جدید به عنوان جاده ابریشم شهرت یافته و چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد، در دوره هان گشایش یافت. (سایر گزینه‌ها از جمله اقدامات شی‌هوانگ تی یکی از فرمانروایان سلسله «چه‌این» به‌شمار می‌رود.)

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۸)

۱۷۹- گزینه ۴»

(میلاد هوشیار)

رقابت دولت‌شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقه آسیای صغیر، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ۵ ق.م. شد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۵۲)

۱۸۰- گزینه ۱»

(میلاد هوشیار)

دین مسیحیت در زمان امپراتور کنستانتین رونق بی‌سابقه‌ای یافت؛ زیرا این امپراتور خود به مسیحیت گروید و فرمانی صادر کرد که آزادی این دین را در محدوده امپراتوری روم تضمین می‌کرد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۶۰)

۱۸۱- گزینه ۳»

(فاطمه سفایی)

بسیاری از فعالیت‌های انسان در محل معینی انجام می‌شود که آن را مکان می‌نامند.

انسان در رابطه متقابل با محیط است و در دهه‌های اخیر، فناوری به‌کمک انسان آمده و سبب شده است که انسان در محیط، تأثیر بسیاری بگذارد. فناوری‌های جدید، انسان را قادر به بهره‌برداری از اعماق زمین کرده است.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۴)

۱۸۲- گزینه ۳»

(علیرضا رضایی)

الف) نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

ب) تدوین فرضیه

ج) جمع‌آوری اطلاعات (روش میدانی)

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۸۳- گزینه ۱»

(فاطمه سفایی)

محل قرارگیری هر مکان نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است. این که یک کشور شامل چه پدیده‌هایی است، میزان برخورداری آن را نشان می‌دهد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۸۴- گزینه ۴»

(علیرضا رضایی)

ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران‌های اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده است و پیدایش نهایی آن‌ها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی (سنوزوئیک) مربوط است. پس از آخرین تحولات در این دوران، طی دوره کواترنر ناهمواری‌های کشور ما شکل نهایی یافته است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۲۲)

۱۸۵- گزینه ۳»

(فاطمه سفایی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: کوه‌های شمال خراسان به‌شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند.

گزینه «۲»: یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های رشته‌کوه زاگرس، گنبدهای نمکی است.

گزینه «۴»: ناهمواری‌های مریخی یا کوه‌های مینیاتوری از اشکال حاصل فرسایش در کوه‌های شرق و جنوب شرقی کشور است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶ و ۲۹)

۱۸۶- گزینه ۱»

(فاطمه سفایی)

اگر سه نقطه کوه جغتای در خراسان رضوی، گردنه آوج در استان قزوین و قلّه کوه بزمان یا خضر زنده در سیستان و بلوچستان را به یکدیگر وصل کنیم، مثلی تشکیل می‌شود که منطقه کوهستانی مرکزی نامیده می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۲۸)

۱۸۷- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

برخی دشت‌ها حاصل انحلال مواد آهکی و هموارشدن زمین‌ها هستند؛ مثل ماهی‌دشت در کرمانشاه و دشت ارژن در فارس.
(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۰)

۱۸۸- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

قرارگرفتن در عرض‌های جغرافیایی پایین‌تر یا بالاتر از عوامل مؤثر بر آب‌وهوای کشور ما است؛ چراکه زاویه تابش خورشید در عرض‌های جغرافیایی مختلف، متفاوت است.
(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۱۸۹- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

الف) توده هوای گرم و خشک؛ زمان ورود: تابستان؛ منشأ: عربستان
ب) توده هوای مرطوب موسمی؛ زمان ورود: دوره گرم سال؛ منشأ: اقیانوس هند
(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۹)

۱۹۰- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

دریاچه پریشان از نوع دریاچه‌های دائمی است و در استان فارس قرار دارد.
دریاچه نیریز از نوع دریاچه‌های فصلی است و در استان فارس قرار دارد.
دریاچه زریبار از نوع دریاچه‌های دائمی است و در استان کردستان قرار دارد.
(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۵۶)

جامعه‌شناسی (۳)

۱۹۱- گزینه «۳»

(مبیناسارات تاپیک)

در جنگ‌های نامنظم، افراد از نظم موجود پیروی نمی‌کنند بلکه از آن فراتر می‌روند و با ارزش‌ها و معانی پیوند می‌خورند.
(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲، ۳۳ و ۳۵)

۱۹۲- گزینه «۴»

(مبیناسارات تاپیک)

تشریح عبارت نادرست:
زندگی اجتماعی انسان و نظم همزاد یکدیگرند اما انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند.
(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۵)

۱۹۳- گزینه «۲»

(مبیناسارات تاپیک)

- تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق و آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد و شور زندگی را از انسان می‌گیرد.
- انکار ارزش‌های عاطفی و ... استفاده از روش‌های صرفاً تجربی به اخلاق‌گریزی منجر می‌شود.
- نادیده گرفتن معنای کنش موجب می‌شود بیشتر مطالعات تبیینی به خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده انسان محدود شود.
(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۱۹۴- گزینه «۳»

(مبیناسارات تاپیک)

عبارت اول: سقوط ارزش‌ها
عبارت دوم: افول معانی
عبارت سوم: رکود اراده‌ها
عبارت چهارم: سقوط ارزش‌ها

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۹۵- گزینه «۱»

(مبیناسارات تاپیک)

همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران نیست بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل آن‌ها از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌هاست.
(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۹)

۱۹۶- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

دانش جهان‌شمول: تبیین
نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی: هویت‌زدایی
نوعی پژوهش کیفی بر اساس مشاهده مشارکتی: قوم‌نگاری
پدیده‌های نامحسوس: آرمان‌ها و ارزش‌ها
(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۶، ۴۸، ۴۹ و ۵۱)

۱۹۷- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

تشریح عبارت نادرست:

گاهی به ندرت می‌توان به نحو مفیدی از روش آزمایش استفاده کرد.
مسئله معنا درباره کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.
(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۷ تا ۳۹)

۱۹۸- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

مطالعه موردی: ب
اثر هوثرن: الف
زمینه فرهنگی عمل کنشگر: د

کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها: ج

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۱)

۱۹۹- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

از نظر وبر، جامعه‌شناس نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کند؛ زیرا با این کار از دایره علم خارج می‌شود یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.
(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۸)

۲۰۰- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی بر این باور است که کنشگران بر اساس معنای ذهنی خود دست به عمل می‌زنند، بنابراین برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معنای نهفته در کنش‌ها راه یافت.
(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۹)

جامعه‌شناسی (۲)

۲۰۱- گزینه ۲»

(آزیتا بیرقی)

ورود به جهان فرهنگی: پیامد بیان اندیشه به صورت گفتار یا نوشتار آنچه با اندیشه و عمل فرد پدید می‌آید: معنای جهان انسانی پاسخ‌های متفاوت به پرسش‌های بنیادین بشر: علت پدید آمدن جهان‌های فرهنگی مختلف

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۲۰۲- گزینه ۲»

(آزیتا بیرقی)

جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود ← نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی سه فرد در یک مسابقه موضوعی واحد را به سه شکل مختلف خلق می‌کنند ← جهان فردی

جهان اجتماعی ← هویت فرهنگی دارد.

باورها و اعمال انسان مثل زنجیره‌هایی هستند که انسان را در دنیا و آخرت به بند می‌کشند ← اغلال و سلاسل

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۴، ۵، ۷ و ۸)

۲۰۳- گزینه ۴»

(آزیتا بیرقی)

قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است، یعنی از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید. جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد، به این معناست که بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۸)

۲۰۴- گزینه ۴»

(میناسارات تاپیک)

گزینه ۱: نادرست - نادرست
گزینه ۲: درست - نادرست
گزینه ۳: درست - نادرست
گزینه ۴: نادرست - درست

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۰۵- گزینه ۳»

(میناسارات تاپیک)

در صورت وجود عدالت، از بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر جلوگیری خواهد شد.

فقدان ویژگی معنویت، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار خواهد کرد.

در صورت نبود ویژگی تعهد و مسئولیت، قدرت مقاومت از آدمیان سلب می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۲۰۶- گزینه ۳»

(میناسارات تاپیک)

گزینه ۱: سطح اول - سطح دوم
گزینه ۲: مسئولیت - سطح دوم
گزینه ۳: سطح دوم - سطح اول
گزینه ۴: سطح اول - نادرست است (مربوط به معنویت)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۱۶)

۲۰۷- گزینه ۱»

(ممدابراهیم سلیمانی)

در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی سیاست و اقتصاد کشورهای دیگر را در دست می‌گیرند.

در استعمار فرانو، مردمی که برتری فرهنگ غرب را پذیرفته باشند هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آن‌ها ترسیم کرده باشد.

اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا برای تأمین سلطه خود دست به نسل‌کشی و از بین بردن بومیان آن منطقه در دوران استعمار قدیم زدند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۰، ۲۳ تا ۲۵)

۲۰۸- گزینه ۱»

(ممدابراهیم سلیمانی)

امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی و قدرت نظامی و با حضور مستقیم سربازان پیروز شکل می‌گیرد.

در امپریالیسم اقتصادی قدرت اقتصادی یک کشور، بازارها و مواد خام کشور دیگر را تصرف می‌کند.

در استعمار قدیم استعمارگران حضور آشکار داشتند اما در استعمار نو استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند. در استعمار فرانو استعمارگران و مجریان هر دو پنهانند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۵)

۲۰۹- گزینه ۳»

(ممدابراهیم سلیمانی)

تشریح عبارت نادرست:

برخی از جوامع، سلطه بر دیگر فرهنگ‌ها را ارزش اجتماعی برتر می‌دانند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۰، ۲۳ و ۲۴)

۲۱۰- گزینه ۱»

(ارغوان عبدالملکی)

گروهی جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه، جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ آن‌هاست و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. در این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

فرهنگ سرمایه‌داری، کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون آن به خدمت می‌گیرد.

استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد. در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۸، ۱۳ و ۲۴)

فلسفه دوازدهم

۲۱۱- گزینه ۳»

(کیلیا طوماسی)

اینکه می‌دانیم در اطراف ما چیزهایی واقعی هست که بر حسب نیاز از آن‌ها استفاده می‌کنیم، مربوط به اصل واقعیت و قدم اول در شناخت هستی و چیستی و تبیین نسبت میان آن دو است.

(فلسفه (۲)، هستی و چیستی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۲۱۲- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

فقط حمل جسم (که از مفاهیم ذاتی انسان است) بر انسان ضروری و بی‌نیاز از دلیل است.
(فلسفه (۲)، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۲۱۳- گزینه «۴»

(نیمیا پواهری)

در رابطه امکانی به صورت بالقوه قضیه هم به نحو ایجابی می‌تواند صادق باشد و هم به نحو سلبی. اما این‌طور نیست که بالفعل هر دو حالت همزمان صادق باشند. (به قید «می‌تواند» در جمله قبلی دقت کنید. از آنجایی که این قید در گزینه «۴» ذکر نشده است، این گزینه پاسخ سؤال است)
(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه ۱۰ و ۱۱)

۲۱۴- گزینه «۴»

(نیمیا پواهری)

از نظر فلاسفه مسلمان اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید؛ زیرا دانشمندان علوم طبیعی به دلیل پذیرفتن اصل علیت دست به تجربه می‌زنند تا علل حوادث را پیدا کنند. پس هر تلاش تجربی خود مبتنی بر این قاعده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در متن توضیحی با این محتوا یافت نمی‌شود.

گزینه «۲»: از نظر این فیلسوفان این گونه نیست که انسان به طور مادرزادی در همان بدو تولد با این قاعده آشنا بوده و آن را درک می‌کرده است.

گزینه «۳»: درک اصل (قاعده) علیت را با درک (یا یافتن) مصادیق آن اشتباه نگیرد. برای اینکه علت هر حادثه‌ای را بدانیم، باید در بیشتر موارد از حس و تجربه خود استفاده کنیم.

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۲۱۵- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسی)

عبارت «الف»: یک گزاره نادرست درباره اصل سنخیت است. زیرا همه انسان‌ها به طور طبیعی طبق همین اصل رفتار می‌کنند و اگر کسی هم آن را انکار کند تنها در مقام حرف است.

عبارت «ب»: نشان‌دهنده اصل وجوب علی و معلولی است یعنی با آمدن علت، وجود معلول ضرورت می‌یابد و موجود می‌شود.

عبارت «پ»: امکان پیشگیری از حادثه‌ها نیز با قبول اصل سنخیت اتفاق می‌افتد.

عبارت «ت»: اگر کسی اصل وجوب بخشی علت به معلول را انکار کند، مانند این است که خود اصل علیت را انکار کرده است و تأثیری برای علت قائل نشده است و بودن و نبودن علت برای او یکسان است

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۲۱۶- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

این فرض به این معنی است که معلول بدون وجود علت وجود پیدا کند. به عبارت دیگر معلول از ناحیه خودش ضرورت وجود پیدا کند. این فرض با اصل وجوب علی و معلولی منافات دارد. البته معنای اول اتفاق به انکار خود اصل علیت هم دلالت دارد.

(فلسفه (۲)، کرام تصویر از جهان؟، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۲۱۷- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسی)

فقط ارسطو در توصیفاتی که از خدا و مبدأ نخستین جهان می‌کند، عبارت ضرورتاً موجود (واجب‌الوجود) را بیان می‌کند.

(فلسفه (۲)، فردا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

۲۱۸- گزینه «۳»

(نیمیا پواهری)

گزینه «۳» مربوط به سخنان کانت در اثبات ضرورت وجود خداوند است.
(فلسفه (۲)، فردا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

۲۱۹- گزینه «۲»

(مجید پیرحسینلو)

آنچه در برهان فارابی مردود است، تسلسل علل نامتناهی است، نه تسلسل علل متناهی.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در جهان پیرامون ما اشیایی هستند که وجودشان از خودشان نیست و معلول چیزهای دیگرند.

گزینه «۳»: هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، علتی مقدم بر خود دارد که به او وجود می‌دهد.

گزینه «۴»: چون سلسله علت و معلول نمی‌تواند تا بی‌نهایت به عقب برگردد، پس در ابتدای سلسله علت‌ها و معلول‌ها علتی وجود دارد که وجودش وابسته به دیگری نیست و وجود، برایش ضروری است، یعنی خودش واجب‌الوجود و «علة‌العلل» موجودات دیگر است. پس فهم معنای ضرورت وجود برای رسیدن به این نتیجه لازم است.

(فلسفه (۲)، فردا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۲۲۰- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

از نظر ابن‌سینا واجب‌الوجود بالذات همان ذاتی است که وجود برایش ضرورت دارد و این ضرورت، از ناحیه خود آن ذات است نه از ناحیه یک امر بیرونی.
(فلسفه (۲)، فردا در فلسفه (۲)، صفحه ۴۴)

منطق

۲۲۱- گزینه «۲»

(نیمیا پواهری)

صورت سؤال به رابطه «تناقض» اشاره می‌کند، که در گزینه «۲» دیده می‌شود.

(منطق، احکام قضایا، صفحه ۶۳)

۲۲۲- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسی)

عبارت صورت سؤال نشان‌دهنده دو قضیه متضاد است که جمع این دو قضیه محال اما رفع آن دو ممکن است. در رابطه تضاد اگر قضیه کلی کاذب باشد، نمی‌توانیم به صورت قطعی بگوییم که قضیه متضاد آن صادق است یا کاذب.

تکلیف: رابطه تضاد تنها میان قضیه‌های موجب کلیه و سالبه کلیه برقرار است.

(منطق، احکام قضایا، صفحه ۶۴)

۲۲۳- گزینه «۴»

(مجید پیرحسینلو)

در تداخل، اگر قضیه جزئی کاذب باشد، قضیه کلیه نیز کاذب است (و نه برعکس). اگر قضیه کلیه صادق باشد، قضیه جزئی نیز صادق است (و نه برعکس). با کذب قضیه جزئی «بعضی شکست‌ها بی‌عبرت نیستند»، قضیه کلیه «هیچ شکستی بی‌عبرت نیست» که متداخل آن است، کاذب خواهد بود. با صدق قضیه کلیه «هر اختلاس‌گری بی‌اخلاق است»، قضیه جزئی «برخی اختلاس‌گرها بی‌اخلاق‌اند» که متداخل آن است، صادق خواهد بود.

(منطق، احکام قضایا، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۲۲۴- گزینه «۴»

(نیمیا پواهری)

اگر یک قضیه کلی صادق داشته باشیم، تداخل جزئی آن نیز صادق است.

(منطق، احکام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

فلسفه یازدهم

۲۳۱- گزینه ۲»

(فرهار قاسمی نژاد)

وقتی می‌گوییم انسان می‌تواند خطا بکند، معنایش این است که می‌تواند اشیا را بشناسد در عین حال امکان خطا هم وجود دارد. اما سایر گزینه‌ها هر کدام به نحوی هرگونه شناخت انسان را انکار می‌کنند.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۵)

۲۳۲- گزینه ۱»

(کیمیا طوماسبی)

هنگامی که فیلسوفی درباره موضوعاتی مانند هستی، جهان و انسان می‌اندیشد، ناگزیر درباره خود اندیشیدن و شناخت نیز دیدگاهی دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: معرفت‌شناسی همیشه جزئی از فلسفه بوده است. توجه ویژه کانت سبب شد که این شاخه فلسفه رشد بیشتری کند.

گزینه ۳: دکارت، هیوم و کانت و بسیاری از فیلسوفان دیگر نیز درباره معرفت و شناخت بشر نظر داده‌اند.

گزینه ۴: پرسش‌هایی از این قبیل که: شناخت چیست؟ منجر به شکل‌گیری دانشی به نام معرفت‌شناسی شده است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۲۳۳- گزینه ۳»

(مبیر پیرحسینلو)

معرفت‌شناسی همیشه جزئی از فلسفه بوده است. هنگامی که فیلسوفی درباره موضوعاتی مانند هستی، جهان و انسان (موضوعات مرتبط با مابعدالطبیعه) می‌اندیشد، ناگزیر درباره خود اندیشیدن و شناخت (معرفت‌شناسی) نیز دیدگاهی دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فیلسوفان پیش از کانت مانند افلاطون و ارسطو و ... نیز درباره معرفت و شناخت بشر نظر داده‌اند. توجه ویژه کانت به شناخت باعث رشد بیشتر شاخه معرفت‌شناسی و توجه تعداد بیشتری از فیلسوفان به این شاخه شد.

گزینه ۲: معرفت‌شناسی همیشه جزئی از فلسفه بوده است. در گذشته برخی از مباحث معرفت‌شناسی در ضمن مباحث فلسفی طرح می‌شد، اما امروزه به علت طرح پرسش‌های جدی و جدید درباره معرفت و ظهور دیدگاه‌های گوناگون، این بخش از فلسفه به‌صورت شاخه مستقلی درآمده است.

گزینه ۴: سؤال‌هایی مانند «راه‌های شناخت چیست؟» منجر به شکل‌گیری دانش معرفت‌شناسی شده‌اند.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۲۳۴- گزینه ۲»

(کیمیا طوماسبی)

معنا و مفهوم معرفت و شناخت، روشن است و نیازی به تعریف ندارد؛ اگر ابهامی هم از جهت کلمه و لغت باشد حداکثر با بیان معادلی ابهام رفع می‌شود؛ مثلاً می‌گوییم معرفت، همان دانستن و آگاهی نسبت به چیزی است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۲۳۵- گزینه ۲»

(نیمای پواهری)

کسی که می‌گوید «یک توپ آنجاست» بدین معناست که او به وجود توپ در آنجا آگاه و عالم است و مابه‌ازای آگاهی او، یک توپ واقعی (خارج از ذهن) است که در آنجاست.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۶)

۲۲۵- گزینه ۳»

(نیمای پواهری)

ابتدا قضایا را با معانی مشترک و سور بازنویسی می‌کنیم. «هر غیر فلزی غیررسانا (عایق) است» و «هر عایق (غیررسانایی) غیرفلز است». در این جا عکس مستوی موجب کلیه، موجب کلیه آورده شده است و به دلیل رعایت نشدن شرایط عکس مستوی مغالطه ابهام انعکاس وجود دارد.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه ۶۹)

۲۲۶- گزینه ۳»

(کیمیا طوماسبی)

اصل قضیه «هر ج الف است» می‌باشد که متناقض آن «بعضی ج الف نیست» و متداخل متناقض آن «هیچ ج الف نیست» می‌شود.

بنابراین اصل قضیه و متداخل متناقض آن هر دو دارای سور یکسان هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تنها قضیه سالبه جزئی عکس لازم‌الصدق ندارد.

گزینه ۲: قضایای متقابل دارای موضوع و محمول یکسان هستند، بنابراین اصل قضیه هم دارای موضوع (ج) و محمول (الف) است.

گزینه ۴: چون اصل قضیه دارای سور کلی است پس می‌تواند با قضیه دیگری رابطه تضاد داشته باشد.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۸)

۲۲۷- گزینه ۳»

(کیمیا طوماسبی)

قضیه سالبه جزئی عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد و این‌گونه نیست که بتوانیم عکس مستوی‌اش را همچون خودش کاذب بدانیم و متناقضش را صادق.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: متناقض عبارت صورت سؤال، قضیه «هر ب الف است» می‌باشد که قطعاً صادق است و عکس مستوی آن نیز یعنی قضیه «بعضی الف ب است» نیز صادق است.

گزینه ۲: متداخل قضیه صورت سؤال است و کاذب می‌باشد.

گزینه ۴: متناقض عبارت صورت سؤال، قضیه «هر ب الف است» می‌باشد که قطعاً صادق است و متداخل آن یعنی قضیه «بعضی الف ب است» نیز صادق است.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۸)

۲۲۸- گزینه ۴»

(فرهار قاسمی نژاد)

فقط در صورتی که رابطه میان موضوع و محمول تباین و یا تساوی باشد لزوماً هر دو قضیه صادق خواهند بود. در حالت‌های دیگر امکان نقض این قاعده وجود دارد. برای مثال زمانی هر دو قضیه «هر الف ب است» و «بعضی الف ب است» صادق هستند که بین الف و ب تساوی برقرار باشد و زمانی هر دو قضیه «هیچ الف ب نیست» و «بعضی الف ب نیست» صادق هستند که بین الف و ب تباین برقرار باشد.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۲۲۹- گزینه ۴»

(نیمای پواهری)

قضیه «هر الف ب نیست» از نظر معنی معادل قضیه «بعضی الف ب نیست» است و در گزینه ۴ رابطه تداخل برقرار است.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۲۳۰- گزینه ۳»

(نیمای پواهری)

قضیه «سالبه جزئی» عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد. متناقض این قضیه می‌شود «موجب کلی»، و متضاد «موجب کلی» می‌شود «سالبه کلی».

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۲۳۶- گزینه ۳»

(نیما پواهری)

البته ما می‌دانیم که حقایق بسیاری وجود دارد که هنوز انسان نتوانسته آن‌ها را بشناسد. همچنین ممکن است ما در توانایی خود برای شناخت برخی امور شک کنیم؛ مثلاً با خود بگوییم که «آیا ما می‌توانیم به همه اسرار مغز پی ببریم؟» اما این شک، غیر از شک در امکان اصل شناخت است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۲۳۷- گزینه ۴»

(کیما طهماسبی)

گزینه‌های «۱ تا ۳» مربوط به حیطة امکان معرفت هستند؛ اما گزینه «۴» مربوط به حیطة چپستی و ماهیت معرفت است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۷ و ۴۴)

۲۳۸- گزینه ۱»

(مهیر پیرسینلو)

گرگیاس می‌گوید: «اولاً چیزی وجود ندارد. ثانیاً اگر هم چیزی وجود داشته باشد، برای انسان قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را ندارد. ثالثاً اگر برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد و منتقل نماید». بنابراین عدم شناخت بر عدم امکان انتقال شناخت تقدم دارد. سایر گزینه‌ها با نظر گرگیاس مطابقت دارند.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۷)

۲۳۹- گزینه ۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

تصحیح و تکمیل دانش که منجر به پیشرفت دانش شده است دلیلی بر توانایی بشر برای رسیدن به معرفت است. (امکان شناخت)

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۸)

۲۴۰- گزینه ۱»

(کیما طهماسبی)

پیشرفت دانش بشری، خود دلیلی بر توانایی بشر برای رسیدن به معرفت است. یکی از راه‌های این پیشرفت پی بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح آن‌ها است؛ مثلاً منجمان قدیم، عموماً فکر می‌کردند که خورشید به دور زمین می‌گردد و زمین مرکز جهان است. اما منجمان جدید پی بردند که این نظر اشتباه بوده و زمین به دور خورشید در حرکت است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲» و «۴»: بشر وجود اشتباه و حقایقی را که هنوز نتوانسته آن‌ها را بشناسد، به معنای ناتوانی در کسب معرفت تلقی نمی‌کند.

گزینه «۳»: دستیابی انسان به دانش‌های مختلف در شاخه‌های گوناگون علم، نتیجه تلاش او برای درک خود و جهان پیرامون خویش است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۸)

روان‌شناسی

۲۴۱- گزینه ۲»

(کتاب آبی)

مشخص بودن موقعیت فعلی در جریان حل مسئله به‌عنوان یکی از ویژگی‌های آن شمرده می‌شود که ذیل شاخص‌های تقسیم‌بندی مسائل به دو گروه خوب تعریف‌شده و خوب تعریف‌نشده نیز قرار می‌گیرد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۸)

۲۴۲- گزینه ۲»

(فرهاد علی نژاد)

وقتی فردی در حال حل مسئله است، کاملاً درگیر موضوع است و به آنچه انجام می‌دهد آگاهی کامل دارد. بنابراین مسئله یک فرایند و جریان تحت کنترل است.

زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۲۴۳- گزینه ۳»

(موسا عفتی)

در روش مهندسی معکوس که نمونه‌ای از روش‌های شروع از آخر است، گام به گام فرایند حل مسئله را از آخر به اول طی می‌کنیم. به عبارت دیگر پاسخ مسئله و خود مسئله برای ما روشن است، اما فرایند رسیدن به پاسخ آن مسئله را نمی‌دانیم.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۲۹)

۲۴۴- گزینه ۴»

(کوثر دستورانی)

ناکامی یک وضعیت (نه رفتار) عاطفی (نه شناختی) ناخوشایند است که در نتیجه ناتوانی در حل مسئله (نه یادگیری و تصمیم‌گیری) ایجاد می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۱)

۲۴۵- گزینه ۳»

(مبیناسارات تاپیک)

اصولاً زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد. بسیاری از افراد توانایی‌های خود را نمی‌شناسند. عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۲۴۶- گزینه ۴»

(موسا عفتی)

کسی که با به‌کارگیری روش مطالعه جدید نتوانست در درس خود پیشرفت کند، باید به راه‌حل‌های جایگزین فکر کند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۲۰)

۲۴۷- گزینه ۳»

(کوثر دستورانی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: روش تحلیلی مورد قبول همه است.

گزینه «۲»: روش تحلیلی زمان‌بر است.

گزینه «۴»: این روش با خطا همراه است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۲۴۸- گزینه ۱»

(کتاب آبی)

تأثیر یادگیری‌های گذشته بر حل مسئله را «انتقال» می‌گویند. انتقال به دو صورت مثبت و منفی می‌تواند بروز یابد. عدم موفقیت در حل مسائل ناشی از انتقال منفی، با «بازبینی» تجربه گذشته جبران می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۲۱)

۲۴۹- گزینه ۳»

(فرهاد علی نژاد)

پاسخ سؤال گزینه «۳» را نمی‌توان به راحتی با بررسی تاریخی داد. زیرا علاوه بر شرایط اقتصادی و اجتماعی، پاسخ این سؤال موقوف بر روشن شدن درونیات انسان‌هایی است که در گذشته تحت حکومت‌های دیکتاتوری زندگی می‌کرده‌اند و البته کندوکاو در ضمیر افرادی که در گذشته زندگی می‌کرده‌اند و نمی‌تواند با قطعیت چندانی همراه باشد. سؤالات دیگر گزینه‌ها هرچند دشوار باشند پاسخی قطعی‌تر و روشی ساده‌تر دارند و می‌توان با داشتن یک سری اطلاعات، پاسخ نهایی آن‌ها را به دست آورد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۲۵۰- گزینه ۲»

(مبیناسارات تاپیک)

علت ناتوانی بسیاری از افراد در حل مسئله، نداشتن تجربه گذشته یا نگاه جدید است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برخورداری از حافظه قوی لزوماً به معنای داشتن تفکر قوی نیست.

گزینه «۳»: یادگیری حاصل از حل مسئله، در مقایسه با سایر یادگیری‌ها، قابل تعمیم است.

گزینه «۴»: ناکامی باعث پرخاشگری می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۴، ۱۱۷، ۱۳۰ و ۱۳۱)